

RIPENSIA ÎN DOUĂ COMPETIȚII INTERNE FOARTE IMPORTANTE, DIVIZIA NAȚIONALĂ ȘI CUPA ROMÂNIEI (1934–1938)

Eusebiu Narai*

Cuvinte cheie: România, Banat, Ripensia, Divizia Națională, Cupa României.

Keywords: Romania, Banat, Ripensia, National Division, Romanian Cup.

Ripensia in two very important internal competitions, the National Division and the Romanian Cup (1934–1938)

(Abstract)

Throughout its evolution, the ripensist quintet Bindea-Beke-Ciolac-Raffinsky-Dobay fully did its duty to the club and to the supporters.

Also, the establishment of the “Ripensia Guard” in the summer of 1934 meant establishing the Timișoara club on a social basis and strengthening the cohesion between players and supporters.

Winning the fourth and last Romanian championship title, in 1938, *Ripensia* parted ways with Cornel Lazăr, the executive president of the club, and began to “receive” his team, which was quite old, but still had quite a lot of potential, but different factors determined the entry of the professional team from Timișoara into a “cone of shadow”.

Of course, the interruption of domestic sports competitions during the years of the World War II, the “desertions” of some famous players from its ranks, as well as the pressures of the governing bodies of the fates of Romanian football brought great harm to *Ripensia*.

After the end of the second world conflagration, there was hope for a return of the “legendary” *Ripi*, but the O.S.P. intervened decisively, and the junior team of *Ripensia*, trained by several big names of the “senior team”, was not allowed to take over its “flame” and carry it on.

Also built on multi-ethnic, pluri-linguistic and multi-confessional bases, other teams that were active in interwar Timișoara (*Chinezul, CFR, Politehnica, Banatul, R.G.M.T.*) did not manage to equal *Ripensia*’s fame until after its disappearance from the firmament of Timișoara, Banat, Romanian or European football (in the case of *Poli*), and in other situations they were only temporary opponents of it in various competitions.

In conclusion, in the two decades of its existence, *Ripensia* brought the town on the Bega back to the attention of the Romanian and foreign public, succeeding in fulfilling the purpose for which it was established.

În 1928, pe “ruinele” *Chinezului* se forma o altă echipă de fotbal, *Ripensia*, încadrată la echipele profesionale, care va scrie istorie pentru orașul de pe malurile Begăi, cel puțin pentru un deceniu.

Toate aspectele jocului practicat de acest faimos *team*, dezbaterile privind amatorismul și profesionalismul în fotbal, problema terenurilor de fotbal și a atitudinii suporterilor, implicarea factorului politic în viața sportivă, dar și alte fațete ale activității lui „Ripi” au fost surprinse, cu acuratețe, în paginile cotidianului bănățean *Vestul*, fondat de liderul organizației regionale a Partidului Național Țărănesc, Sever Bocu.

Am ales această temă din câteva *considerente*: reflectarea plurilingvismului, a diversității etnice și confesionale, specifice Banatului, în componența și în manifestările echipei *Ripensia*; modificarea legislației sportive, cu precădere cea privind fotbalul; rolul antrenorilor și al conducerii clubului în activitatea *Ripensiei*, prestigiul dobândit de „Ripi” în plan intern și internațional; pătrunderea unor manifestări antisemite și în viața sportivă românească și, implicit, bănățeană.

Alexiu consideră că sporirea numărului de meciuri oficiale interne, începând din 1934, a

* Universitatea de Vest din Timișoara, Bd. Vasile Pârvan, nr. 4; e-mail: eusebiu.narai@e-uvt.ro.

după la o diminuare a cifrei de confruntări internaționale, *Ripensia* fiind prima echipă afectată, dar a avut și consecințe benefice, în sensul că s-a reușit o ridicare valorică a altor echipe din țară, ambiționate de exemplul *team-ului* bănățean. De multe ori, campionii noștri s-au lovit de rezistența înverșunată a unor adversari dornici să-și depășească propria condiție: *Venus* și *Rapid* București, *Universitatea* și *România (Victoria)* Cluj, *Gloria* și *A.M.E.F.A.* Arad, mai târziu *Unirea Tricolor* și *Juventus* (tot din Capitală), dar și formații din Timișoara sau Reșița¹.

Ususan consemnează faptul că anul 1934 a început cu o veste tristă pentru formula *Ripensiei*. Bolnav de pleurezie, Eugen Lakatos a fost internat în spital. Astfel începuse chinul faimosului half stânga, care a fost obligat să pună punct carierei fotbalistice în 1939. Cu toate că la un moment dat se credea că va scăpa cu viață, cel care a debutat în naționala României în 1932 a trecut în neființă la 18 februarie 1949, fiind înmormântat la Timișoara, în cimitirul din Calea Șagului².

Însă, pe lângă veștile proaste, *Ripensia* începea să “crească” tinere talente “în ale fotbalului”. Octavian Țîcu și Boris Boguș precizează că venirea lui Simatoc la Timișoara, în anul 1934, a coincis cu momentul de apogeu al gloriei fotbalistice de la *Ripensia*, în intervalul 1934–1938, Nicolae Simatoc, provenit dintr-un sat basarabean îndepărtat, fiind junior al echipei profesionale bănățene. De altfel, Simatoc (1920–1979), decedat în Australia în ziua de 11 decembrie 1979, a avut un palmares sportiv impresionant: 1938/1939 – *Ripensia Timișoara* – locul II, Campionatul României; 1940/1941 – *Ripensia Timișoara* – locul III, Campionatul României; 1942/1943 – *Clubul Athletic Oradea* – locul II, Campionatul Ungariei; 1943/1944 – *Clubul Athletic Oradea* – locul I, campion al Ungariei; 1940/1946 – 8 meciuri pentru echipa națională a României; 1946/1947 – *Carmen București* – locul II, Campionatul României; 1948/1949 – *Internazionale Milano* – locul II, Campionatul Italiei; 1950/1951 – *FC Barcelona* – câștigător al Cupei Spaniei; 1951/1952 – *FC Barcelona* – locul I, campion al Spaniei; 1951/1952 – *FC Barcelona* – câștigător al Cupei Spaniei; 1951/1952 – *FC Barcelona* – deținător al Trofeului “Eva Duarte de Peron” (Supercupa Spaniei); 1951/1952 – *FC Barcelona* – deținător al Trofeului “Martini-Rossi”;

¹ Cristofor Cristi Alexiu, *Ripensia. Nostalgii fotbalistice*, Timișoara (1992), 47–48.

² Sandu Ususan, *Ripensia*, primul club de fotbal profesionist din România (II), în *Fotbal vest*, Timișoara, anul 24, nr. 1103 (28 ianuarie–3 februarie 2014), 8.

1951/1952 – *FC Barcelona* – câștigător al Cupei Latine (precursoarea Cupei Campionilor Europeni și Ligii Campionilor)³.

Conform lui Alexiu, *Ripensia* se confrunta cu dificultăți în formarea lotului ce urma să plece într-un turneu, în Franța, în februarie 1934. De pildă, Raffinsky era împrumutat, deja, clubului *Zidenice* din Cehoslovacia, iar Hoksáry era indisponibil. Au existat, de asemenea, probleme și cu Schwartz, care s-a căsătorit și a plecat subit la Alba-Iulia, fără a-și anunța antrenorul; totuși, până la urmă, el a revenit, cu scuzele de rigoare, în mijlocul colegilor săi⁴. Ususan precizează că, după revenirea din Franța, *Ripensia* “a bătut palma” cu un nou antrenor, în persoana lui Iosef Uridil⁵.

După părerea mea, începutul anului 1934 a adus o serie de surprize neplăcute pentru *Ripensia*: internarea în spital, pentru o lungă perioadă de timp, a lui Lakatos; împrumutarea lui Raffinsky clubului cehoslovac *Zidenice*; indisponibilitatea de joc a lui Hoksáry; “voiajul de nuntă” neanunțat al lui Schwartz, la Alba-Iulia, încheiat brusc prin revenirea sa în cadrul lotului. La aceste vești, proaste în ansamblu, se adăuga o veste îmbucurătoare: numirea unui nou antrenor, Iosef Uridil.

Alexiu consideră că publicul timișorean, care se arătase nemulțumit la ultimele meciuri internaționale văzute pe propriul teren în cursul anului precedent, ardea de nerăbdare să asiste la un joc divizionar. În acest fel se explică aclamațiile și uralele cu care a fost primită apariția roș-galbenilor, în 18 martie 1934, la primul lor meci, cel cu echipa *Mureșul* din Târgu-Mureș, încheiat cu scorul 6:0 (la pauză, 3:0). La partida amintită mai sus s-a remarcat forma lui Beke, verva de joc a celor două extreme, coeziunea și colaborarea armonioasă a cvintetului condus, cu măiestrie, de Ciolac. Cu excepția lui Bürger, însă, restul jucătorilor din celelalte linii dădeau semne de regres. Se resimțea, totuși, acut lipsa lui Lakatos, bolnav și trimis la tratament la Ragusa (Dubrovnik). Golurile au fost înscrise de Bindea, Dobay, Ciolac (2), Beke și Schwartz⁶.

Conform aceluiași Alexiu, la 1 aprilie 1934, timișorenii au înfruntat, la Sibiu, echipa locală *Șoimii*, într-un meci contând pentru returnul diviziei naționale. Ei au reușit să încante un public exigent, ce i-a ovaționat îndelung la sfârșitul partidei.

³ Octavian Țîcu, Boris Boguș, *Nicolae Simatoc (1920–1979). Legenda unui fotbalist basarabean de la „Ripensia” la FC Barcelona*, Chișinău (2013), 4, 59, 189.

⁴ Cristofor Cristi Alexiu, *op. cit.*, 48.

⁵ Sandu Ususan, *Ripensia...* (II), în *Fotbal vest...*, 8.

⁶ Cristofor Cristi Alexiu, *op. cit.*, 49–50.

Linia de atac a fost condusă magistral de Ciolac și scorul final s-a fixat la 7:0. Marcatorii meciului au fost Schwartz (2), Dobay (3) și Ciolac (2)⁷.

Ususan subliniază faptul că, după ce a remizat la Arad (1:1), cu echipa *Gloria*, cu ocazia Paștelui, „Ripi” a disputat două amicale la București. Explicația desfășurării celor două meciuri amicale în Capitală constă în absența unui teren gazonat în orașul de pe Bega; în schimb, în București existau două terenuri gazonate, ANEF (devenit, ulterior, stadionul „Republicii”, demolat mai târziu, pe locul respectiv ridicându-se Casa Poporului) și *Venus*, acesta din urmă fiind dotat și cu instalație de nocturnă⁸.

Consider că, în primăvara anului 1934, *Ripensia* a oferit „fanilor” săi câteva spectacole fotbalistice memorabile, în meciul cu echipa *Mureșul Târgu-Mureș* remarcându-se, în mod deosebit, Beke, Bindea, Dobay, Ciolac și Schwartz, iar în cel cu *Șoimii Sibiu* trei dintre „oamenii săi de bază” (Schwartz, Dobay și Ciolac). Din păcate, ripensiștii s-au „împotmolit” puțin în disputa cu *Gloria Arad*, obținând un scor egal (1–1), echipa profesionistă timișoreană fiind într-o ușoară scădere de formă.

Alexiu menționează că, la 9 aprilie 1934, „Ripi” a întâlnit pe *Venus*, echipa care avea șanse mari să câștige cealaltă serie a diviziei naționale. Deoarece partida stârnea un interes enorm, s-au încheiat pariuri la sume incredibile. Majoritatea pronosticurilor mergeau pe victoria „dracilor negri”, cum li se mai spunea bucureștenilor. Bindea a marcat destul de rapid (min. 7), dar Albu a egalat din 11 metri. Totuși, timișorenii s-au desprins din nou, prin Schwartz, iar prima repriză s-a încheiat cu scorul de 2:1. După pauză, înalta clasă a *Ripensiei* a ieșit în evidență, ea câștigând cu scorul de 7:2. Au mai marcat: Zombory (din lovitură de la 11 m), Bindea, Dobay (2), Ciolac, respectiv Volodea Vâlcov⁹.

Potrivit lui Ususan, la acest meci au asistat 16.000 spectatori. De altfel, tehnicitatea ripensiștilor a fost recunoscută și de un celebru ziar de profil din Capitală, *Gazeta sporturilor*: „Turneul pascal ne-a dovedit ceea ce bănuiam de multă vreme. Și anume că avem în țară o singură echipă foarte tare, și anume *Ripensia*, cu o clasă sau două mai jos fiind *Venus*, *CAO*, *Universitatea Cluj*, *Unirea Tricolor* și *Crișana!*”¹⁰.

Același Ususan subliniază că un meci foarte

important pentru câștigarea seriei s-a derulat la 25 aprilie 1934, la București. Înaintea disputei, pe primul loc al seriei a II-a se afla *Unirea Tricolor*, cu 16 puncte, din 10 partide, urmată de *Ripensia*, cu 15 puncte, din doar 9 jocuri. Timișorenii au învins echipa bucureșteană cu scorul de 6–2. Publicul de pe arena *Obor* a fost în delir, scandând numele echipei timișorene, ceva de neimaginat în zilele noastre. *Ripensia* a avut și patru bare, iar raportul de cornere a fost 12–1 pentru timișorenii¹¹.

Ususan susține că *Ripensia* a mai trecut și ultimul examen dificil, învingând-o și pe *Juventus*, tot la București, cu 2–1, ambele goluri ale bănaștenilor purtând semnătura lui Schwartz, ca urmare a două lovituri de la 11 metri transformate. Cei de la *Juventus* au jucat extrem de dur, aflându-se chiar că s-a promis un premiu în valoare de 3.000 lei celui jucător care va reuși să-i rupă piciorul lui Agner¹². Conform lui Alexiu, *Ripensia* a evoluat, la acest meci, cu echipa sa de aur: Zombory (Pavlovici) – Bürger, Hoksáry (Agner) – Deheleanu, Kotormány, Lakatos (Morawetz) – Bindea, Beke, Ciolac, Schwartz, Dobay¹³.

Așadar, în luna aprilie 1934, *Ripensia* a avut de trecut câteva „examene” dificile, în compania a trei renumite echipe din Capitală, desfășurate pe terenuri de fotbal care depășeau, prin dotările lor „de ultimă generație”, toate închipuirile timișorenilor (*ANEF* și *Venus*). Beneficiind de aprecierea cvasi-unanimă a valorii sale, de către ziarele și revistele sportive bucureștene, „Ripi” s-a impus, în fața echipei *Venus*, cu un scor incredibil (7–2), în prezența unei cifre-record de spectatori (16.000), „Dracii negri” fiind „îngenunchiați” de marcatorii *Ripensiei*: Zombory, Bindea, Dobay, Ciolac și Schwartz. La meciul cu *Unirea Tricolor*, finalizat cu scorul de 6–2, timișorenii au obținut mai multe cornere și au avut patru ocazii „uriașe” de gol, tehnicitatea și fair-play-ul cu care a jucat pe teren aducându-i lui „Ripi” ovații prelungite din partea publicului bucureștean. Din păcate, meciul cu echipa *Juventus*, câștigat de „Ripi” cu scorul de 2–1, ambele goluri fiind marcate de către Schwartz, a arătat timișorenilor un joc foarte dur al echipei adverse, adică exact opusul a ceea ce constataseră – până atunci – la team-urile din Capitală.

În baza informațiilor lui Ususan, *Ripensia* a încheiat seria a II-a pe primul loc, cu linia de clasament 14 11 2 1 57–14 24 p. Cealaltă serie a fost câștigată de *Venus*, cu 19 puncte, *Chinezul Timișoara* terminând pe locul 5, cu 16 puncte. Ca

⁷ *Ibidem*, 50.

⁸ Sandu Ususan, *Ripensia...* (II), în *Fotbal vest...*, 8.

⁹ Cristofor Cristi Alexiu, *op. cit.*, 51.

¹⁰ Sandu Ususan, *Ripensia...* (II), în *Fotbal vest...*, 8.

¹¹ *Ibidem*.

¹² *Ibidem*.

¹³ Cristofor Cristi Alexiu, *op. cit.*, 55.

atare, finala campionatului urma să se desfășoare între *Ripensia* și *Venus*. Clubul *Venus* din Capitală a fost înființat în anul 1915; datorită echipamentului negru purtat, bucureștenii au fost porecliți „Dracii negri” sau „Negrii din Splai”; *Venus* a câștigat 8 titluri de campioană, desființându-se în 1949¹⁴.

Conform lui Alexiu, în ziua de 5 mai 1934 s-a desfășurat un meci-derby al seriei a doua a diviziei naționale la Oradea, între *C.A.O.* și *Ripensia*, două pretendente la șefia clasamentului. Din păcate, spectatorii au plecat dezamăgiți, insatisfacție sporită și de faptul că nicio echipă n-a marcat. Totuși, *C.A.O.* s-a comportat mai bine decât campionii, surprinzând printr-o aplicare corectă a sistemului „W”¹⁵.

Deci, partida dintre *C.A.O.* și *Ripensia*, desfășurată la Oradea în data de 5 mai 1934, încheiată cu un scor „alb”, i-a luat prin surprindere pe ripensiști, deoarece echipa orădeană a aplicat corect sistemul „W” de joc, ieșind din tiparele cu care îi obișnuise pe timișoreni de câțiva ani.

Alexiu menționează faptul că, în sezonul 1933/1934, s-a inaugurat competiția „Cupa României”. Debutul *Ripensiei* s-a produs la 13 mai 1934, când „Ripi” a întâlnit, pe arena *Electrică* din Timișoara, o mai veche rivală, *Gloria – C.F.R. Arad*. Înaintașii din orașul de pe Mureș, în vervă deosebită, au înscris – în prima repriză – 4 goluri, misiunea fiindu-le ușurată, în egală măsură, de gafele fundașilor localnici, astfel încât la pauză se înregistrează un scor surprinzător: 3–4. După pauză, linia mediană a arădenilor s-a prăbușit și, până la urmă, timișoreni au dominat cu autoritate, impunându-se pe tabela de marcaj cu scorul 6:4¹⁶.

Cristi Alexiu precizează că, la 17 mai 1934, în cadrul aceleiași întreceri și tot acasă, „Ripi” a întâlnit, ca adversar, răsfățatul team *Venus* din București, setos de revanșă. Și de această dată, apărarea gazdelor a manifestat serioase curențe, putând chiar să compromită șansele de victorie ale campioanei. Frații Vâlcov (Volodea și Colea) înscriu fiecare; în replică, punctează Dobay, și prima repriză se termină cu scorul 1:2. Același Dobay egalează la reluarea partidei, dar Colea Vâlcov decide, din nou, desprinderea venusștilor (2:3). Roș-galbenii par să se îndrepte către o catastrofă, dar, în mod brusc, se declanșează celebrul “sfert de oră” infernal al *Ripensiei* și scorul se întoarce în chip spectaculos – 6:3, prin golurile marcate de Dobay (min. 75), Schwartz (min. 82) și, din nou, Dobay (min. 83 și 87). Timișoreni, cu Bürger insuficient refăcut,

cu Kotormány ieșit din formă, cu Bindea rănit și aproape figurant, și-au depășit condiția momentului datorită prestației “divine” a lui Dobay, care, după egalare, a trecut pe post de inter stânga și, încurajat frenetic de public (“Tempo, *Ripi!*”, “Bravos, Dobay!”), n-a mai putut fi stopat¹⁷.

Conform lui Alexiu, în ziua de 17 iunie 1934, „Ripi” întâlnește, la Arad, pe *A.M.E.F.A.*, într-o partidă contând pentru semifinalele “Cupei României”. A fost vorba despre un meci de orgoliu pentru arădeni, care au deschis scorul prin Blașcovici în minutul 18, și au menținut rezultatul până spre sfârșitul partidei, datorită, în special, prestației portarului său, precum și fundașilor Reinhardt și Csakás. Însă, în urma inevitabilului “sfert de oră” ripensist, timișoreni nu mai pot fi ținuți în loc. Marchează, după cum era de așteptat, Schwartz (min. 74), Ciolac (min. 81) și, din nou, Schwartz (min. 84)¹⁸.

Alexiu menționează faptul că, la 1 iulie 1934, la Timișoara, s-a disputat ultimul meci din serie, cu *Gloria – C.F.R. Arad*, considerat un veritabil galop de sănătate pentru „Ripi”, învingătoare cu 8:0 (la pauză, 3:0). Au înscris: Ciolac (min. 2), Dobay de 6 ori (minutele 13, 44, 53, 54, 55 și 81), Schwartz (min. 57)¹⁹.

După părerea mea, *Ripensia* s-a avântat, cu toate “atu-urile” de partea sa, în “Cupa României”, o competiție nou înființată în primăvara anului 1934. În cadrul acesteia, primele trei meciuri ale lui „Ripi” păreau trase “la indigo”: o primă repriză cu rezultate slabe și cu o dominație netă a adversarului, o apărare insuficient utilizată, și o revenire spectaculoasă în a doua repriză, în care “se activa” faimosul “sfert de oră”, echivalent cu o ploaie de goluri în poarta echipei adverse. În primul meci, desfășurat pe arena *Electrică* din Timișoara, în compania unei mai vechi rivale, *Gloria-C.F.R. Arad*, ripensiștii s-au impus, până la urmă, cu scorul de 6–4. A doua partidă, cu *Venus București*, disputată tot în orașul de pe Bega, s-a încheiat cu victoria ripensiștilor (6–3), în condițiile în care o serie de jucători roș-galbeni au făcut erori tactice inimaginabile în timpul jocului (Bürger, Kotormány și Bindea), iar Dobay, înscriind 5 goluri în poarta bucureștenilor, a devenit eroul meciului. De asemenea, în meciul contând pentru semifinalele “Cupei României”, desfășurat la Arad, în compania echipei locale *A.M.E.F.A.* (scor 3–1), s-au afirmat cei doi marcatori ai *Ripensiei*, Schwartz și Ciolac, în repriza a doua, bineînțeles. În schimb, partida cu

¹⁴ Sandu Ususan, *Ripensia...* (II), în *Fotbal vest...*, 8.

¹⁵ Cristofor Cristi Alexiu, *op. cit.*, 53.

¹⁶ *Ibidem*.

¹⁷ *Ibidem*.

¹⁸ *Ibidem*, 55.

¹⁹ *Ibidem*.

Gloria-C.F.R. Arad, care a avut loc la Timișoara, s-a dovedit “floare la ureche” pentru timișoreni, aceștia reușind să înscrie 8 goluri în poarta arădenilor, prin aceleași “personaje” arhicunoscute: Ciolac (1), Dobay (6) și Schwartz (1).

Alexiu și Ususan precizează că finala campionatului național urma să se desfășoare, ca și în anul precedent, în două manșe, la 15 și 22 iulie 1934, împotriva *Venus*-ului, câștigătoare a primei serii.

Prima confruntare din marea finală a avut loc la Timișoara, pe arena *Banatul*, în prezența a 3.000 de spectatori. *Ripensia* a aliniat următorul “11”: Zombory – Bürger, Agner – Németh, Hrehuss, Lakatos – Bindea, Schwartz, Ciolac, Lazăr, Dobay. Echipa *Venus* era formată din: Lăpușneanu – Stanciu, Albu – Bărbulescu, Actis, Eisenbeisser – Dumitrescu, Volodea Vâlcov, Colea Vâlcov, Petea Vâlcov, Motoroiu. Această primă partidă, programată la Timișoara, i-a decepționat profund pe suporterii *Ripensiei*. Au învins oaspeții cu 3–2, după ce la pauză *Ripensia* a condus cu 2-0. Au marcat Ciolac, Dobay, respectiv P. Vâlcov (2) și V. Vâlcov. Cu toate că absentau Kotormány, Beke și Deheleanu, roș-galbenii au început bine meciul, cu combinații de toată frumusețea, fiind superiori bucureștenilor atât pe plan tehnic, cât și pe cel tactic.

Ripensiștii mai sperau la o minune în retur. Însă, *Venus* a apelat la toate mijloacele pentru a estompa ascensiunea *Ripensiei*, utilizând și unele care nu aveau nimic în comun cu sportul în sine. În acest sens, înaintea duelului de la București, președintele lui *Venus*, avocatul Eladescu, a pornit o campanie împotriva lui „Ripi”, prin presă, referindu-se la naționalitatea jucătorilor timișoreni, catalogându-i pe majoritatea drept “străini”, deși în echipa lui *Venus* evoluau Eisenbeisser, Actis și cei trei frați Vâlcov, care nu erau etnici români.

În mod surprinzător, *Venus* a câștigat și al doilea meci, cu 5–3. *Ripensia* a condus cu 1-0 la pauză, iar jocul dur al bucureștenilor a făcut ca trei echipieri ai galben-roșilor să se accidenteze: Kotormány, Zombory și Agner, primul fiind chiar internat în spital. După returnul de tristă amintire, cotidianul bănățean *Vestul* descria aspectele negative ale acestuia: Teofil Morariu a arbitrat incorect partida, deoarece a anulat, fără temei, un gol al ripensiștilor și a oferit “pe tavă” o lovitură de la 11 metri bucureștenilor²⁰.

După această înfrângere usturătoare a ripensiștilor, ziarul arădean *Ecoul* anunța, cu emfază, faptul

că echipa bucureșteană *Venus* devenea campioană națională pe anul 1934, ironizându-i pe profesioniștii timișoreni, care ar fi rămas cu titlul de «foștii campioni naționali», rezultatul primei reprize scoțând în evidență superioritatea *Ripensiei*, iar al reprizei secunde dovedind, încă o dată, eficacitatea «dracilor negri»: “... Echipa lui Albu câștigă, prin această victorie, titlul de «campioni naționali», atât de jinduit de celelalte echipe. «Foștii campioni naționali» s-au lăsat înfrânți și în al doilea tur, cu un scor care nu admite circumstanțe atenuante. Au marcat, în ordine: Ciolac, Colea (11 m.), Colea, Dobay, Volodea, Colea, Dumitrescu și Bindea”²¹.

Consider că meciurile lui „Ripi” din finala campionatului național, împotriva echipei bucureștene *Venus*, au întristat profund publicul și conducerea clubului timișorean. În prima confruntare, desfășurată pe arena *Banatul* din Timișoara, în prezența a 3.000 de spectatori, ripensiștii au fost învinși de stilul agresiv de joc și de impetuoșitatea venusșiștilor, înscriind prin Ciolac și Dobay, în condițiile în care absentau – din diverse motive – Kotormány, Beke și Deheleanu. Până la retur, conducerea clubului bucureștean a încercat, prin toate mijloacele posibile, să demoralizeze *Ripensia*, lansând acuzații legate de caracterul multietnic al acesteia, catalogat drept antiromânesc. Din păcate, jocul dur practicat de echipa *Venus* în al doilea meci, determinând accidentarea unor “personaje-cheie” ale *Ripensiei* (Kotormány, Zombory și Agner), arbitrajul incorect și presiunile continue ale bucureștenilor la poarta lui „Ripi” au adus victoria venusșiștilor, cu scorul de 5–3. În urma acestor două meciuri, *Ripensia* pierdea titlul de campioană a României.

Conform lui Ususan și Alexiu, deposedată de titlul de campioană, gruparea din Banat s-a axat pe Cupa României. Ultimul act al competiției a avut, de fapt, două episoade. Primul s-a derulat la 8 iulie 1934, pe arena *Electrică* din Timișoara. S-au aflat, față în față, *Ripensia* și *Universitatea Cluj*, timișoreni impunându-se cu 3–2. Schwartz, Dobay și Ciolac au marcat pentru bănățeni, Ploeșteanu și Zombory-autogol, pentru clujeni. Rezultatul n-a fost, însă, omologat de Comisia Cupei României, deoarece clujenii au cerut amânarea meciului cu câteva zile înaintea primului fluier al arbitrilor. Ca atare, “Cupa României”, la prima ei ediție, a programat într-un cadru festiv, la 30 septembrie 1934, pe stadionul *A.N.E.F.* din București, finala *Ripensia* Timișoara – *Universitatea Cluj*, în prezența a 8.000 sau 10.000 de spectatori (aici, opiniile diferă), a regelui Carol al II-lea și a fostului prim-ministru

²⁰ Cristofor Cristi Alexiu, *op. cit.*, 55; vezi și Sandu Ususan, *Ripensia... (II)*, în *Fotbal vest...*, 8.

²¹ *Ecoul*, Arad, marți (24 iulie 1934), 3.

Alexandru Vaida-Voievod, care a și înmânat trofeul. Arbitrată de către Xifando, partida a opus echipa *Ripensia*, alcătuită din Zombory – Bürger, Hoksáry – Deheleanu, Kotormány, Hrehuss – Bindea, Schwartz, Ciolac, Lazár, Dobay, următorului “11” aliniat de *Universitatea Cluj*: Sepsy – Vidreșan, Iancovici – Ștefănescu, Gain, Borgia – Orza, Ploeșteanu, Ionașiu, Surlașiu, Baci. Alexiu descrie amănunțit desfășurarea partidei: în minutul 19, Bürger reușește să expedieze o “ghiulea” spre poarta adversă, respinsă cu mare dificultate de către Sepsy, peste poartă; după executarea cornerului, Bindea face o manevră și Dobay înscrie primul gol al partidei (1:0); în minutul 24, Bindea șutează, iar Dobay, cu un calm deosebit, marchează al doilea gol (2:0); în minutul 42, Bindea dribleză mai mulți jucători clujeni și stabilește scorul final al primei reprize (3:0); în repriza secundă, ripensiștii domină total jocul, înscriind încă de două ori, prin Schwartz și Bindea (5:0), fiind puternic ovaționați de public, iar *Ripensia* devine prima câștigătoare a *Cupei României*²².

Partida *Ripensia-Universitatea Cluj* a fost descrisă amănunțit în paginile unui alt cotidian bucureștean, *Sportul zilnic*: în asistență s-au remarcat Alexandru Vaida-Voievod, Ion Incuț, V. V. Tilea, Neagu Boerescu și ministrul Sporturilor din Cehoslovacia, Jean Șeba; s-a practicat un joc plăcut, *Ripensia* uimind spectatorii cu subtilitatea și tehnica jucătorilor ei, iar *Universitatea*, cu jocul său athletic, asistența fiind entuziasmată; în general, meciul s-a caracterizat prin fair-play și energie. Cotidianul din Capitală considera că *Ripensia* a jucat “ca în zilele bune”, cu combinații spectaculoase și precise, dovedind faptul că era o echipă foarte puternică și omogenă, putând depăși, cu ușurință, orice adversar. Ziarul bucureștean aprecia, în final, că “*Universitatea* a jucat frumos în câmp, dar a avut ghinion”; desigur, se formulau și explicații pentru jocul echipei clujene, dar se făceau și unele estimări privind posibilitățile viitoare de joc ale *Universității*: clujenii au fost lipsiți de 6 titulari și trebuiau să înscrie cel puțin două-trei puncte; noul antrenor al *U Cluj* a impus formației un joc tactic, cu “treceeri de balon frumoase, precise chiar”; fotbalisții îmbrăcați în alb-negru, destul de impunători, au pierdut mingea, în majoritatea cazurilor, în apropierea porții ripensiste; cu o condiție fizică foarte bună, universitarii clujeni au fost depășiți sub aspect tehnic, s-au dovedit combativi până la sfârșitul partidei sub aspect tehnic, însă au

combătut, cu energia lor specifică, până în ultima clipă. Cotidianul menționat mai sus făcea, totuși, apologia comportamentului *Ripensiei* pe teren, prezentând, în culori frumoase, și echipa adversă: Zombory a apărat foarte bine; Bürger și Hoksary au constituit un veritabil tandem de calitate, care a rezistat în fața atacurilor echipei clujene; Deheleanu, Kotormany și Hrehuss au alcătuit o linie de mijloc potrivită; «Vasi» Deheleanu a contribuit decisiv la înscrierea a două goluri; Bindea, Lazár, Ciolac, Schwartz și Dobay au format un cvintet ofensiv de excepție; Dobay a reușit să fructifice pasele lui Schwartz; Șepci și-a îndeplinit “misiunea”, având și puțin noroc; Ștefănescu, Gaiu și Borgea au depus eforturi considerabile pentru echipa lor, dar au fost depășiți de Bindea și Dobay; Orza, Ploeșteanu, Ionaș, Surlașiu și Baci au atacat destul de bine. Arbitrajul, asigurat de către Denis Xifando, a fost adecvat unui meci de o asemenea anvergură, după părerea ziaristilor bucureșteni²³.

Într-un alt număr al aceluiași cotidian din Capitală se remarcă faptul că partida dintre *Ripensia* și *Universitatea Cluj* a reprezentat o adevărată finală, la aceasta contribuind, în egală măsură, “cadrul, fizionomia meciului și comportarea adversarilor”: *Ripensia* a dovedit o revenire la jocul său obișnuit, redobândind stima spectatorilor din Capitală, iar ineficacitatea liniei de atac al echipei *Universitatea Cluj* poate fi explicată și prin faptul că “academicienii nu sunt deloc obișnuiți să joace pe un teren cu iarbă, ca acela de la O.N.E.F.”²⁴.

După părerea mea, meciul dintre *Ripensia* și *Universitatea Cluj*, contând pentru finala Cupei României, desfășurat pe arena *Electrică* din Timișoara, încheiat cu scorul de 3–2 în favoarea lui „Ripi”, o victorie foarte strânsă, de altfel, a profesioniștilor timișoreni, prin nerecunoașterea sa în urma unui viciu de formă, s-a transformat într-un succes categoric al *Ripensiei*, de data aceasta pe stadionul ANEF din București, aproape trei luni mai târziu, în prezența a 8.000–10.000 de spectatori, cu participarea regelui Carol al II-lea și a fostului prim-ministru Alexandru Vaida-Voievod, când „Ripi” s-a impus cu un scor categoric (5-0), prin golurile înscrise de către Dobay (2), Bindea (2) și Schwartz (1), dar și prin jocul combinativ, apreciat la superlativ de publicul bucureștean. Așadar, în compensație pentru pierderea titlului de campioană națională, *Ripensia* devenea prima câștigătoare a Cupei României.

Ususan susține că, după finala campionatului

²² Sandu Ususan, *Ripensia...* (II), în *Fotbal vest...*, 8; vezi, de asemenea, Cristofor Cristi Alexiu, *op. cit.*, 58.

²³ *Sportul zilnic*, București, anul I, nr. 187, ediția I-a, marți (2 octombrie 1934), 1, 4.

²⁴ Idem, nr. 188, miercuri (3 octombrie 1934), 1.

cu *Venus, Ripensia* a jucat un amical la Sighișoara (scor 5–1), după care, în ziua de 27 iulie 1934, echipa timișoreană a plecat la Deta, unde, cu ocazia hramului bisericii catolice, s-au desfășurat mai multe activități culturale și sportive. Acțiunea galben-roșilor n-a avut încuviințarea conducerii clubului, însă șefii lui „Ripi” au aflat imediat de această escapadă, după ce detenii, învingători cu 6–4 în amicalul disputat, au început să se laude pretutindeni. Toți participanții *Ripensiei* la eveniment au fost amendați cu câte 1.000 de lei. Conform lui Ususan, insuccesul de la Deta al colorșilor lui „Ripi”, în fața unei echipe locale cu rezultate modeste, se explică relativ ușor: Zombory a jucat extremă, antrenorul Uritil a fost vârf de atac, iar înaintea meciului s-au destupat câteva butoaie de vin²⁵.

Așadar, pasiunea pentru joc a ripensiștilor „emana” din fiecare „fibră” a corpului lor, deoarece nu urmăreau, niciodată, obținerea unui profit material. Astfel se explică și unele abateri de la principiile riguroase impuse de conducerea clubului, precum cea de la Deta (iulie 1934), ripensiștii fiind dispuși să plătească pentru această escapadă fotbalistică.

Același Ususan subliniază faptul că *Ripensia* i-a cucerit cu greutate pe iubitorii fotbalului din Timișoara. Fanii din Banat aveau în fața ochilor doar pe *Chinezul*, fiind de părere că nimeni și nimic nu poate întrece multipla campioană din anii ‘20. Treptat, timișorenii și-au dat seama că eforturile conducerii galben-roșilor dau roade. O parte dintre suporteri au lansat un apel întregului public din Timișoara, în scopul înființării unei organizații, „Garda Ripensia”, care să sprijine activitatea faimoasei echipe. Apelul respectiv a fost publicat în ziarul *Vestul*, la 5 iulie 1934: „E dezastruos că noi, timișorenii, din sânul cărora a ieșit această echipă de renume european, nu suntem la postul nostru. Nu știm aprecia valoarea *Ripensiei!*... Să ne grupăm în jurul inițiativei luate de câțiva suporteri înflăcărați și să dăm ființă așa numitei organizații „Garda Ripensia”, care n-are alt scop decât de a întări spiritele favorabile, cât și de a forma un zid de nepătruns în jurul campioanei noastre!”. Oricine putea deveni membru în „Garda Ripensia”, plătind o cotizație lunară benevolă, însă minimă de 20 de lei. Bani strânși aveau – ca scop – procurarea echipamentelor pentru echipele de juniori ale clubului, susținerea cheltuielilor cu localul clubului suporterilor, unde aveau acces toți membrii și deplasările fanilor. Până la mijlocul lunii iulie 1934, „Garda

Ripensia” număra, deja, 120 de membri înscriși cu diferite cotizații, înscrierile putându-se face și în locurile de vânzare anticipată a biletelor pentru meciul *Venus-Ripensia*, precum și direct, pe terenul de fotbal, la partida amintită membrii Gărzii beneficiind de bilete cu preț redus. La sfârșitul anului 1934, numărul membrilor înscriși în „Garda Ripensia” se ridica la 200: „tindem să câștigăm cât mai multe *suflete* în jurul nostru, dorind să formăm un hinterland puternic pentru a da un aspect social grupării din metropola noastră”²⁶.

Consider că înființarea „Gărzii Ripensia” a fost o măsură benefică, menită „să sudeze” relația dintre public și echipă. „Ripi” depășise stadiul de echipă faimoasă, devenise o legendă similară *Chinezului* din anii ‘20, și, datorită schimbării statutului său, avea nevoie de cât mai mulți „stâlpi” care s-o susțină, în continuare, în activitatea sa.

Conform lui Ususan, startul noii ediții de campionat s-a dat la 2 septembrie 1934. Formula a fost una nouă, cu o singură serie de 12 echipe, cu meciuri tur-retur. Participantele la întrecere au fost: timișorenele *Ripensia* și *Chinezul*, bucureștenele *Venus*, *Unirea Tricolor*, *Juventus* și *CFR*, orădenele *CAO* și *Crișana*, arădenele *Gloria* și *AMEFA* și clujenele *Universitatea* și *România*²⁷.

Ususan și Alexiu subliniază faptul că, în prima întâlnire, ripensiștii, dornici de reabilitare în fața publicului bucureștean, s-au impus categoric în fața echipei *Juventus*, pe arena *Venus*, cu scorul 3:0 (la pauză, 1:0). Primul gol al timișorenilor în noul campionat este opera lui Schwartz, care a reluat o centrare a lui Bindea (min. 41). Încercând să împiedice un eșec compromișător, gazdele recurg la brutalități. În pofida acestora, *Ripensia* își continuă jocul și mai marchează de două ori, prin Dobay (min. 66) și Ciolac (min. 87), cu un șut formidabil de la 25 de metri. Superioritatea categorică a bănațenilor a fost demonstrată, în egală măsură, de cele două bare și de un penalty neacordat. O formă superbă au arătat Ciolac, Bürger și Lakatos; noul portar, Pavlovici, a apărat mingi grele, devenind, curând, unul dintre marii portari ai României; o revenire spectaculoasă de formă a marcat Kotormány; aripa Bindea-Beke s-a dovedit extrem de periculoasă²⁸.

Ziarul arădean *Ecoul* făcea, la rândul său, o scurtă prezentare a meciului *Ripensia-Juventus*, pe

²⁵ Sandu Ususan, *Ripensia...* (II), în *Fotbal vest...*, 8.

²⁶ Idem, *Ripensia...* (III), în *Fotbal vest*, Timișoara, anul 24, nr. 1104 (4–10 februarie 2014), 8; *Vestul*, Timișoara, anul V, nr. 1138 (16 iulie 1934), 2; Idem, Timișoara, anul V, nr. 1257 (14 decembrie 1934), 2.

²⁷ Sandu Ususan, *Ripensia...* (III), în *Fotbal vest...*, 8.

²⁸ *Ibidem*; vezi și Cristofor Cristi Alexiu, *op. cit.*, 57.

tonul obișnuit: al doilea meci al Diviziei Naționale a fost arbitrat de către Iliescu; jocul *Ripensiei* i-a surprins pe bucureșteni, care credeau în victoria echipei *Juventus*; golurile au fost înscrise de către Schwartz (min. 41), Dobay (min. 66) și Ciolac (min. 88); *Ripensia* a evoluat în formula Pavlovici-Bürger, Hoksáry-Deheleanu, Kotormany, Lakatos-Bindea, Beke, Ciolac, Schwartz și Dobay; *Juventus* a aliniat următorul „11”: Crețeanu-Vogl, Neacșu-Petrescu-Constantinescu, Brandabura-Dobo, Melchior, Zăinescu, Palmer și Lupu; cei mai buni jucători s-au dovedit Dobay, Kotormany, Vogl, Bürger, Ciolac, Schwartz și Zăinescu²⁹.

Alexiu precizează că, în săptămâna următoare, timișorenii au înfruntat – la Oradea – pe *Crișana*; din păcate, au avut parte de durități și de un arbitraj incorect, prestat de o mai veche cunoștință, bucureșteanul Costel Rădulescu, “specializat în a le pune bețe în roate”. De altfel, deși au controlat categoric repriza a doua, ripensiștii n-au mai putut înscrie, fiind sancționați, în permanență, pentru ofsaiduri imaginare. În consecință, scorul a rămas cel stabilit în prima jumătate a meciului – 2:2, marcatorii fiind Beke și Dobay³⁰.

Deci, în debutul noii ediții de campionat, în condițiile unui arbitraj nu tocmai corect, *Ripensia* s-a impus în fața echipei *Juventus*, chiar pe arena *Venus* din Capitală, cu scorul 3-0. Pe lângă cei trei marcatori (Schwartz, Dobay și Ciolac), s-au afirmat jucătorii ripensiști Bürger, Lakatos, Bindea și Beke, precum și portarul Pavlovici, cel care va avea o carieră strălucită în fotbalul românesc. De asemenea, arbitrajul extrem de incorect, precum și actele de violență fizică ale jucătorilor echipei orădene *Crișana* au oprit scorul la 2–2, marcatorii *Ripensiei* fiind Beke și Dobay.

Conform lui Ususan și Alexiu, la 16 septembrie 1934, pe arena *Banatul*, s-a desfășurat marele derby timișorean dintre *Ripensia* și *Chinezul*. Până atunci, cele două echipe s-au întâlnit o singură dată, în “Cupa Hutchinson”, așadar într-un meci fără prea mare importanță, încheiat cu victoria lui „Ripi” (2–1). De data aceasta, în mod surprinzător, *Chinezul* a câștigat cu scorul 6:5 (la pauză, 3:2), contrabalansând – prin elanul și rezistența fizică a tinerilor săi jucători – superioritatea tehnică recunoscută a adversarilor. Spre dezamăgirea suporterilor înfocați ai *Ripensiei*, pofta de gol a lui Bindea, Ciolac, Lazăr și Dobay, ultimul cu precădere în repriza secundă, nu s-a dovedit suficientă pentru a obține victoria. Alb-violeții au avut 3-0 (goluri

Zelenak II, Török și Glasz), după care roș-galbenii au stabilit scorul pauzei, 3–2 (Bindea și Lazăr fiind marcatori). Dobay a obținut egalarea (3–3), însă Zelenak II, Glasz și Zelenak I au ridicat scorul la 6–3, astfel încât au fost inutile cele două reușite ale lui Dobay, din minutele 78 și 89³¹.

Ziarul bucureștean *Sportul zilnic* considera că diferența de formă dintre cele două linii de halfi a adus victoria *Chinezului* asupra *Ripensiei*, cu scorul de 6–5 (la pauză, 3–2), în prezența a 3.500 de spectatori, deși arbitrul jocului, Palfi, acuzat de favorizarea alb-violeților, a fost huiduit îndelung de spectatori și a devenit, după terminarea partidei, ținta mai multor pumni din partea celor revoltați de arbitrajul său. La finalul partidei, jucătorii *Chinezului* au fost purtați, pe brațe, de suporterii, alb-violeții obținând o victorie senzațională, explicabilă prin calitatea jocului prestat de cei trei mijlocași ai săi, cu precădere Zelenak I, prin atacul foarte eficient și, în egală măsură, speculativ; cei mai buni chineziști s-au dovedit Szilard și Gruin; din linia de apărare s-a distins Kohl; Leitersdorf a reușit să dea coechipierilor săi pase fructificate, aproape imediat, prin goluri. *Ripensia* a eșuat și datorită liniei de halfi; Hoksary, Deheleanu, Kotormany și Lakatos au jucat slab; Bürger a fost considerat, pe bună dreptate, “stâlpul” echipei; Pavlovici a greșit de câteva ori; au jucat foarte bine Bindea, Dobay și Lazăr; Ciolac a fost într-o formă “de zile mari”, însă Schwartz s-a dovedit “exasperant de indolent”³².

După părerea mea, revirimentul *Chinezului*, constatat de conducerea lui „Ripi” încă din anul 1933, s-a reflectat și în confruntarea dintre cele două echipe, desfășurată pe arena *Banatul* din Timișoara, în ziua de 16 septembrie 1934. De data aceasta, elanul tineresc și rezistența fizică a jucătorilor *Chinezului* a surclasat, cu greutate, tehnicitatea *Ripensiei* (scor 6–5). Marcatorii lui „Ripi” (Bindea – 1, Lazăr – 1 și Dobay – 3) s-au trezit în aceeași postură cu cea din meciurile desfășurate în compania unor echipe din București sau din zona Transilvaniei.

Alexiu menționează faptul că, în ziua de 23 septembrie 1934, la București, *Ripensia* a învins cu dificultate, cu scorul 3:2, un alt partener tradițional în campionatul divizionar: *Unirea Tricolor*. La fel ca în meciul precedent, linia de mijloc a *Ripensiei* s-a arătat în eclipsă de formă. În final, timișorenii s-au apărat cu disperare, pentru a menține rezultatul.

³¹ *Ibidem*; vezi și Sandu Ususan, *Ripensia...* (III), în *Fotbal vest...*, 8.

³² *Sportul zilnic*, București, anul I, nr. 173, ediția I-a, marți (18 septembrie 1934), 4.

²⁹ *Ecoul*, Arad, marți (4 septembrie 1934), 2.

³⁰ Cristofor Cristi Alexiu, *op. cit.*, 57.

Totuși, norocul le-a surâs, gazdele trăgând – de 5 ori – în bară. Au înscris Dobay, Schwartz, Ciolac, respectiv Cârjan și Niculescu³³.

Ususan și Alexiu descriu un meci divizionar important, programat la București în 7 octombrie 1934. În duminica amintită, *Ripensia* a avut de înfruntat campioana națională, *Venus*, în fața a 9.000 de spectatori. La fluierul arbitrilor (originar din Caransebeș), s-au aliniat următoarele formații: *Ripensia*: Zombory – Bürger, Hoksary – Deheleanu, Kotormány, Lakatos – Bindea, Beke, Ciolac, Schwartz, Dobay; *Venus*: Burdan – Stanciu, Albu – Sfera, Eisenbeisser, Actis – Dumitrescu, Volodea Vâlcov, Colea Vâlcov, Petea Vâlcov, Motoroiu. Prima repriză a fost echilibrată: timișorenii au deschis scorul, Ciolac reluând – cu capul – o centrare a lui Bindea; apoi, „dracii negri” au beneficiat de două lovituri de la 11 metri, una transformată de Petea Vâlcov, cealaltă ratată de Sfera; Dobay a stabilit scorul la pauză, fructificând pasa lui Ciolac. În urma unei ciocniri între Bindea și Actis, publicul a năvălit pe teren, astfel încât a fost necesară intervenția forțelor de ordine. La reluare, s-a acordat un nou penalty în favoarea bucureștenilor; a executat lovitura de pedeapsă tot unul din frații Vâlcov, Volodea, și a trimis pe lângă bară. În mod inexplicabil, arbitrul Țunea a ordonat repetarea loviturii; a tras Albu, dar Zombory a apărat senzațional; furios, fundașul venusist l-a lovit, în secunda următoare, pe goal-keeperul timișorean. După aceste încercări grele pentru moralul său și pentru scorul final al partidei, „Ripi” s-a dezlănțuit și s-a impus clar (4:1), prin golurile înscrise de Ciolac și Dobay. De altfel, Dobay și Bindea au fost considerați cei mai buni jucători de pe teren. În egală măsură, *Vestul* a criticat dur prestația arbitrilor meciului, Țunea, care nu a sancționat „duritățile condamnabile ale bucureștenilor”, însă a acordat două lovituri de la 11 metri în favoarea gazdelor³⁴.

Preparativele pentru meciul *Ripensia-Venus*, considerat – pe drept cuvânt – derby-ul Diviziei Naționale A, erau prezentate – pe larg – în paginile ziarului *Sportul zilnic*, în paralel cu partida amintită urmând să se desfășoare alte patru meciuri din campionat (*Unirea Tricolor-Juventus*, *Chinezul-Gloria C.F.R.*, *Universitatea-Crișana*, *România-C.F.R.*): *Ripensia* anunța o revanșă completă asupra rivalei sale, iar campioana națională din acel moment, *Venus*, dorind să-și „spele rușinea” suferită în fața publicului, în ultimele două

meciuri disputate în campionatul intern, încerca, din răspuțeri, să obțină o frumoasă victorie în fața *Ripensiei*, „menită să-i redreseze șansele pentru titlu”. La partida amintită, *Ripensia* anunța alinierea următorului “11”: Zombory-Bürger, Hoksary-Deheleanu, Kotormany, Hrehuss-Bindea, Lazăr (Beke), Ciolac, Schwartz, Dobay. Până la meciul propriu zis, echipa bucureșteană și-a planificat un antrenament ușor, în după amiaza zilei de 4 octombrie 1934, anunțând formarea următoarei echipe: Burdan, Stanciu, Albu, Bărbulescu, Eisenbeiser, Sfera, Vogl (Manole), Volodea (Vogl), Colea, Petea, Motoroi³⁵.

În numărul din 9 octombrie 1934, *Sportul zilnic* sublinia faptul că *Ripensia* și-a luat revanșa asupra echipei bucureștene *Venus*, care s-a dovedit complet ineficientă: deși *Venus* a reușit să înfrângă *Ripensia* cu un scor neașteptat, în finala campionatului național, în 7 octombrie 1934 ripensiștii au reușit să-i înfrângă, fără drept de apel, pe venusști, cu scorul 4–1; “posibilitățile normale ale *Venusului* sunt sfârtecate, astăzi, de o formă modestă, de sub teroarea căreia «negrii» trebuie să evadeze cât mai urgent”. Apreciind că atacul *Ripensiei* a fost legat și mult mai eficace decât cel al *Venusului*, redactorii cotidianului din Capitală se declarau decepționați de nervozitatea unor ripensiști, în special Bindea, manifestată pe teren, ajungându-se în pragul unui scandal generalizat, și făceau o analiză pertinentă a comportamentului ambelor echipe în timpul jocului: “*Ripensia*: Zombory, slab; a fost lipsit de siguranță. Bürger bun, ca și Hoksary. Deheleanu a luptat cu inimă; ar mai trebui, însă, supravegheat înainte de a fi «uns» titular al naționalei. Kotormany, modest; a început promițător, pierzând complet cadența în repriza secundă; s-a rezumat, ca de obicei, la jonglerii. Lakatos, foarte bun; a marcat excelent pe Demetrescu. Bindea, activ, dribleur, în mare vervă, a păcălit doar prin nereseriozitate. Ciolac, Dobay, Beke și Schwartz, în ordinea aceasta, excelenți.

Venus: Burdan n-are, în culpă, niciun punct. Albu, în mare formă, printre cei mai buni de pe teren. Stanciu, de asemenea, bun. De altfel, apărarea a făcut foarte puține greșeli. Sfera n-a fost obstacolul care se impunea pentru Dobay; a făcut, totuși, o partidă bună. Eisenbeisser, foarte activ, precis, a luptat cu inimă. Actis, având în față un Bindea în formă, s-a achitat, totuși, onorabil. Înaintarea, foarte ineficace. A făcut excepție Petea, care, abia când a văzut că situația e decisă,

³³ Cristofor Cristi Alexiu, *op. cit.*, 58.

³⁴ Sandu Ususan, *Ripensia...* (III), în *Fotbal vest...*, 8; vezi, de asemenea, Cristofor Cristi Alexiu, *op. cit.*, 58–59.

³⁵ *Sportul zilnic*, București, anul I, nr. 189, ediția I-a, joi (4 octombrie 1934), 3; Idem, nr. 191, ediția I-a, sâmbătă (6 octombrie 1934), 3.

nu s-a mai ostenit; e în foarte bună formă; frații săi nu au șutat, aproape deloc, la poarta adversă. Motoroi, inexistent. Iar Demetrescu, sub forma obișnuită³⁶.

Același ziar bucureștean semnala faptul că impetuoșitatea înaintării echipei *Venus* a cedat în fața eficacității *Ripensiei*: ... Atât în apărare, cât și în linia de mijloc, *Ripensia* a fost cam egală cu *Venus*. Nu se poate spune că atacul său a fost mai bun, mai ales în ce privește omogenitatea acțiunilor, însă toți înaintașii săi au știut să șuteze, deseori. După ce *Venusului* i s-a distrus forța de acțiune, *Ripensia* a avut timp să facă și exhibiții³⁷.

Ziarul arădean *Ecoul* sublinia faptul că *Ripensia* a devenit liderul Diviziei Naționale, în urma victoriei sale categorice în fața *Venusului*: "... În repriza secundă, *Ripensia* domină net... Cel mai bun compartiment de pe teren a fost linia de atac a *Ripensiei*, care a dovedit că ar putea să fie și atacul echipei naționale. *Ripensia* a produs un joc peste așteptări, revenindu-și la vechea formă³⁸.

Consider că meciul disputat în compania echipei *Unirea Tricolor*, la București, încheiat cu scorul de 3–2 în favoarea *Ripensiei*, a arătat și conducerii clubului timișorean deficiențele liniei de mijloc a echipei, fapt ce a determinat, pentru prima dată, retragerea disperată a ripensiștilor în apropierea propriei porți, renunțând la tactica ofensivă tradițională, folosită până în ultimul minut al jocului. Nu același lucru îl putem spune despre partida cu *Venus*, desfășurată tot la București, finalizată cu scorul de 4–1 pentru „Ripi”, în pofida tuturor obstacolelor posibile (violența extremă a venusșiștilor și a suporterilor „Dracilor negri”, arbitrajul de o incorectitudine „strigătoare la cer”). Dobay și Ciolac, marcatorii *Ripensiei*, s-au dovedit cei mai buni jucători de pe teren.

Imediat după meciul dintre *Ripensia* și *Venus* au apărut o serie de critici la adresa stilului de joc al lui Bindea, în unele ziare din Capitală, cu precădere în *Sportul zilnic*. Deși se recunoștea talentul acestuia și aportul său decisiv la meciurile desfășurate de echipa națională, era considerat „un sportiv lipsit de caracter, cinic cu adversarul și ridicol prin anumite gesturi de cabotin”, brutal, pregătit oricând să sară la bătaie, fiind dată, ca exemplu, palmuirea unui adversar, la un meci internațional. Cinismul său s-ar concretiza prin foarte multe

driblinguri consecutive, fără un scop anume, care puneau la grea încercare nervii echipei adverse, și prin „cuvinte ironice, sfidătoare, veninoase, aruncate adversarului în toiul jocului”. Cabotinismul lui Bindea ar fi demonstrat de faptul că «face pe mortul» la unele ciocniri în teren, în speranța obținerii unei lovituri libere, și că, atunci când succesul *Ripensiei* este evident pentru toată lumea, face cu mâna, către adversar, diverse gesturi de ignorare și chiar de sfidare. Toate aceste „păcate” s-ar datora lipsei de educație a lui „Binduț”, care ar trebui să-și schimbe total comportamentul³⁹.

Acest veritabil „rechizitoriu” la adresa stilului de joc al ripensistului Bindea este explicabil prin prisma talentului său de jucător, dar și a ostilității din partea foștilor săi colegi clujeni și a unor ziare din Capitală. Pornind de la presupunerea că multe din aceste aprecieri ar avea un „sâmbure” de adevăr, nu se justifică atitudinea violentă, față de același „Binduț”, a forțelor de ordine clujene, la un moment dat, sau a unor jucători din străinătate, „incidentul Bindea” ajungând și pe masa F.I.F.A.

La mijlocul lunii octombrie 1934, Dobay rămânea lider în clasamentul golgeterilor Diviziei Naționale, reușind să marcheze 7 puncte în 5 meciuri disputate de *Ripensia* până în momentul respectiv. Trebuie menționat faptul că 6 puncte marcase doar Zelenak II (*Chinezul*), iar, dintre ripensiști, se mai distingeau, în același clasament: Ciolac – 5 puncte, Bindea și Schwartz – câte două puncte fiecare, Lazăr – 1 punct⁴⁰.

Același ziar bucureștean (*Sportul zilnic*) consemna faptul că *Ripensia* a învins, cu mult noroc, echipa *România Cluj*, în meciul din 21 octombrie 1934, cu scorul de 2–1 (la pauză, 1-0), în prezența a peste 4.000 de spectatori, considerând că arbitrul întâlnirii i-a nedreptățit pe clujeni. Potrivit acestui ziar, clujenii, antrenați de Moldovan, au făcut o partidă extraordinară în fața puternicei echipe timișorene *Ripensia*, ratând o binemeritată victorie doar din cauza arbitrului, Bucur Bârsu, care ar fi favorizat *Ripensia*. Echipele au aliniat următorul „11”: *Ripensia*: Zombory, Bürger, Hoksary, Deheleanu, Kotormany, Lakatos, Bindea, Lazăr, Ciolac, Schwartz, Dobay; *România*: Chendreanu, Doci, Felecan I, Munteanu, Criza, Mureșan, Cobârzan, Fărcășanu, Pop, Felecan II, Căpușan. În prima parte a meciului, *Ripensia* a dominat net, însă linia de apărare a echipei clujene și-a făcut pe deplin datoria. În minutul 14, Bindea a driblat întreaga apărare clujeană, dar șutul său a fost

³⁶ M. Silvian, *Ripensia* și-a luat revanșa asupra unui *Venus* lipsit complet de eficacitate, în *Sportul zilnic*, București, anul I, nr. 194, ediția I-a, marți (9 octombrie 1934), 1, 4.

³⁷ *Sportul zilnic*, București, anul I, nr. 195, ediția I-a, miercuri (10 octombrie 1934), 4.

³⁸ *Ecoul*, Arad, marți (9 octombrie 1934), 2.

³⁹ *Sportul zilnic*, București, anul I, nr. 196, ediția I-a, joi (11 octombrie 1934), 1.

⁴⁰ Idem, nr. 203, ediția I-a, joi (18 octombrie 1934), 1.

bine apărat de Chendreanu. Două minute mai târziu, Dobay a tras în bară. O acțiune interesantă a lui Cobârzan a fost stopată, prin intervenția lui Zombory. La un moment dat, o pasă precisă a lui Kotormany a ajuns la Ciolac, care a prelungit-o lui Dobay, acesta din urmă aflându-se în offside, nesancționat de arbitru, astfel încât Dobay a marcat din apropiere, în minutul 22. Restul reprizei a decurs foarte monoton. În repriza secundă, *România* a imprimat un ritm mai alert partidei, clujenii dominând net, timp de jumătate de oră, astfel încât, în minutul 12, în urma centrării lui Fărcășanu, Cobârzan a reluat direct, de la 10 m, în plasa porții ripensiste, reușind să obțină egalarea; atacurile clujene mai persistă aproape două minute, însă fără niciun rezultat palpabil; în ultimul sfert de oră se constată o adevărată “renaștere” a *Ripensiei*, care i-a adus, de altfel, și golul victoriei, în minutul 44, prin Lazăr, după o pasă “inspirată” a lui Dobay, la acest gol contribuind, în mod decisiv, “și ieșirea intempestivă din poartă a lui Chendreanu”. La *Ripensia*, cu toate că mijlocașii nu și-au făcut simțită prezența, linia de atac și-a făcut datoria față de echipă, remarcându-se Bindea, Dobay și Ciolac, iar din sectorul defensiv s-a evidențiat Bürger. La echipa clujeană s-a comportat excelent linia mijlocașilor și, în special, Munteanu, care s-a dovedit cel mai bun jucător de pe teren, reușind să împiedice, de multe ori, acțiunile lui Dobay și Schwartz, și au ieșit în evidență Mureșan, Fărcășanu și Doci⁴¹.

În pofda unui comentariu elogios la adresa echipei clujene, firesc pentru majoritatea ziarelor și revistelor din Capitală, putem deduce și calitatea jocului *Ripensiei*, puterea sa de “reinventare” și folosirea, în orice situație, a celebrului “sfert de oră”, care i-a adus, de nenumărate ori, victoria, chiar și la limită.

Sportul zilnic reda, pentru cititorii săi, detaliat desfășurarea meciului dintre *Ripensia* și *A.M.E.F.A.*, din ziua de 28 octombrie 1934, pe arena *Electrica* din Timișoara, în fața a 2.000 de spectatori, sub arbitrajul clujeanului Seliceanu, echipa profesionistă de pe malurile Begăi marcând, în ultimul minut al partidei, golul victorios: la meciul încheiat cu scorul 4–3 (1-0) în favoarea ripensiștilor, Deheleanu nu a jucat, pregătindu-se pentru un examen; jocul a fost destul de monoton; *Ripensia* a atacat chiar de la început, însă portarul echipei arădene, Bugariu, aflat într-o formă excelentă, a reușit să oprească mai multe “bombe” trase de către Dobay și Bindea; scorul a fost deschis de *Ripensia*, în minutul 12 (un fault asupra lui Bindea, comis la

25 de metri de poarta lui Bugariu, a cauzat o lovitură de pedeapsă executată de către Nemeth și reluată în plasa porții arădene de către Schwartz); în minutul 52, Dobay a înscris un nou punct pentru *Ripensia*; *A.M.E.F.A.* a reacționat cu fermitate și, la un atac al oaspeților, Nemeth a comis o greșeală, permițând lui Carabel să profite de această situație și să reducă handicapul la 2–1 pentru *Ripensia*, fapt ce a animat, din nou, jocul. În minutul 72, portarul Bugariu a scăpat din mână balonul și Schwartz, aflat în apropiere, a mărit avantajul *Ripensiei* (3–1). Oaspeții au intensificat atacurile la poarta adversă, iar în minutul 79, Carabel a speculat o învâlmășeală în careul advers, reușind să introducă balonul în plasă (3–2). Acest nou gol a reușit să ridice moralul arădenilor, care au devenit agresivi în joc și, la o nouă incursiune, Cocula a centrat, Zombory nu a reușit să rețină mingea, iar Carabel a obținut egalarea (3–3), în minutul 89. Aproape imediat, la poarta lui Bugariu, s-a produs un corner, executat impecabil de către Dobay, iar Schwartz a adus victoria *Ripensiei* (4–3). La *Ripensia* s-au remarcat Bürger, Hoksary, Kotormany și Dobay. În schimb, de la *A.M.E.F.A.* s-au evidențiat Bugariu, “cel mai bun din 22”, Lingurar și Carabel. Arbitrul clujean D. Seliceanu a condus partida în mod corect. *Ripensia* a evoluat pe teren în formula: Zombory, Bürger, Hoksary, Nemeth, Kotormany, Lakatos, Bindea, Beke, Ciolac, Schwartz și Dobay. *A.M.E.F.A.* a aliniat următorul “11”: Bugariu, Reinhard, Reinhold, Lingurar, Torodi, Calc, Buculea, Bindner, Magold, Carabel și Podrușek⁴².

După părerea mea, ripensiștii au subestimat ambiția și forța de joc a echipei arădene, “culcându-se pe laurii victoriei” destul de devreme, și nu și-au folosit, decât relativ târziu, întreaga capacitate de luptă, ce i-a caracterizat aproape în permanență.

Însă, conform lui Ususan, la 11 noiembrie 1934, galben-roșii au avut cel mai dificil meci al turului, la Oradea, cu puternica echipă *CAO*. Partida amintită s-a terminat cu scorul 2–2, marcatori fiind Bodola și Kocsis, pentru gazde, respectiv Dobay și Lazăr. Totuși, prima parte a sezonului s-a încheiat cu un insucces al *Ripensiei* la Cluj, 0–1 cu *Universitatea*, partida derulându-se în două acte, 64 de minute în prima zi, meciul fiind întrerupt din cauza ceții, și 26 de minute în ziua a doua⁴³.

Același arbitru clujean, Seliceanu, va arbitra și partida dintre *Ripensia* și *C.F.R.*, desfășurată la

⁴¹ Idem, nr. 207, ediția I-a, luni (22 octombrie 1934), p. 4.

⁴² G. Cioloca, *Ripensia* a marcat, în ultimul minut, punctul victorios asupra *A.M.E.F.A.* *Ripensia-A.M.E.F.A.* 4–3 (1-0), în *Sportul zilnic*, București, anul I, nr. 215, ediția I-a, vineri (30 octombrie 1934), 1.

⁴³ Sandu Ususan, *Ripensia...* (III), în *Fotbal vest...*, 8.

Timișoara, în ziua de 19 noiembrie 1934, în fața a circa 3.000 de spectatori, încheiată cu victoria ripensiștilor, 2-0 (la pauză, 1-0), descrisă și în paginile ziarului arădean *Ecoul*: *Ripensia* a dominat întreaga partidă, însă a fost “urmărită de un ghinion stupid”, care a împiedicat-o să mai înscrie cel puțin de încă două ori; linia de înaintași a *Ripensiei* a fost aproape inexistentă; doar Bindea și Schwartz au ieșit în evidență, Dobay fiind complet ineficient, iar Ciolac făcându-se remarcat prin gafele sale; Kotormany, “același ghiduș”, s-a dovedit “ceva mai util”; de la *C.F.R.* s-au distins portarul Theimler, care a apărut “la disperare” și Vintilă Corini, care a reușit să subtilizeze toate mingile lui Dobay; în minutul 22, destul de confuz, Bindea a centrat balonul și Schwartz a deschis scorul; în repriza secundă, brutalitățile au ajuns “la ordinea zilei”, toți jucătorii *Ripensiei* s-au concentrat în careul *C.F.R.*-ului; în minutul 85, Schwartz a stabilit rezultatul final (2:0). *Ripensia* a folosit o echipă alcătuită din: Pavlovici-Bürger, Hoksary-Deheleanu, Kotormany, Lakatos-Bindea, Lazăr, Schwartz (Ciolac), Ciolac (Schwartz), Dobay. De asemenea, *C.F.R.* a utilizat următoarea formulă de joc: Theimler-Roșculeț, Uilaki-Vintilă, Wetzler, Cuedan-Florescu, Boblea, Strock, Medve, Attila. Arbitrul clujean s-a dovedit, din nou, la înălțimea așteptărilor celor două echipe și ale spectatorilor⁴⁴.

Consider că și acest meci dovedește oscilațiile de formă ale “vedetelor” lui „Ripi”, destul de alarmante, care vor ieși la iveală și cu ocazia altor meciuri, mult mai importante, din campionatul intern și din competițiile internaționale.

Ziarul bucureștean *Sportul zilnic* remarcă faptul că partida dintre *Ripensia* și *Universitatea*, din 2 decembrie 1934, a stârnit un interes extraordinar la Cluj, deși echipa profesionistă de pe malurile Begăi avea trei puncte în avans față de locul 2 din clasament: la sosirea în gară, în ziua de 1 decembrie 1934, ripensiștii s-au bucurat de o primire frumoasă din partea jucătorilor *Universității*, un conducător al clubului profesionist timișorean declarându-se convins că *Ripensia* va câștiga partida “la luptă mare”; cu acest prilej, *Ripensia* a evoluat în formația sa obișnuită: Pavlovici, Bürger, Hoksary, Deheleanu, Kotormany, Lakatos, Bindea, Lazăr, Ciolac, Schwartz și Dobay; și clujenii se arătau destul de optimiști, înaintea partidei, universitarii fiind decși, mai ales după victoria asupra prestigioasei echipe bucureștene *Venus*, să nu mai piardă niciun meci și să depună toate eforturile în vederea câștigării partidei cu „Ripi”; echipa *Universității* era

alcătuită din: Șepci, Borgea, Iancovici, Ștefănescu, Gain, David, Orza, Ploeșteanu, Tabacu, Surlașiu și Baciu⁴⁵.

Sportul zilnic consemna faptul că meciul *Ripensia-Universitatea Cluj* a fost întrerupt în repriza secundă, în minutul 71, din cauza ceții dense. Cei 3.500 de spectatori au putut urmări, totuși, o partidă plină de faze spectaculoase. Universitarii clujeni au imprimat jocului un ritm destul de rapid, linia de înaintași reușind câteva combinații frumoase. În prima repriză, dominată de *Ripensia*, au existat numeroase ocazii de gol, la ambele porți, cele mai mari fiind cele ratate de Orza (*U Cluj*) și Dobay („Ripi”). Repriza a doua consacră dominația *Universității*, însă, în urma unei ciocniri între Deheleanu și Surlașiu, ultimul a fost eliminat de arbitrul Seliceanu. Cei mai buni ripensiști s-au dovedit a fi Deheleanu, Dobay și Bindea, iar de la *Universitatea* s-au remarcat: Șepci, Gain, Tabacu, Baciu și David. *Universitatea* a aliniat următoarea formație: Șepci, Borgea, Ștefănescu, Sârbu, Gain, David, Orza, Ploeșteanu, Tabacu, Surlașiu, Baciu. *Ripensia* a folosit, în teren, următorul 11: Pavlovici, Bürger, Hoksary, Deheleanu, Kotormany, Lakatos, Bindea, Lazăr, Ciolac, Schwartz, Dobay. În baza regulamentului, partida urma să continue în ziua de 3 decembrie, la orele 14,30, mai precis cele 19 minute ne jucate din pricina condițiilor atmosferice neprielnice, iar, după epuizarea acestor 19 minute, echipele trebuiau să joace, amical, două reprize a 30 de minute fiecare. Din păcate, în data de 2 decembrie, *Universitatea* se vedea obligată să joace în 10 oameni, Surlașiu fiind eliminat pe toată durata meciului⁴⁶.

Același cotidian bucureștean semnală faptul că, în ziua de 3 decembrie 1934, în pofida dominației lui „Ripi”, echipa clujeană *Universitatea* a marcat punctul victorios: pe un frig puternic a avut loc, de la ora 15, restanța de 26 minute din meciul oficial *Ripensia-Universitatea*; din echipa profesionistă timișoreană a lipsit Deheleanu, locul său fiind ocupat de către Ciolac, în locul căruia a evoluat Schwartz, Beke a ocupat postul de extremă dreaptă, iar Bindea cel de inter; universitarii l-au introdus, în echipă, pe Ionaș, în locul lui Orza; apărarea clujeană, formată din 6 jucători (fundașii, portarul și halfii), a neutralizat șuturile lui Dobay, Beke și Schwartz; după câteva atacuri succesive la poarta lui „Ripi”, clujenii au înscris în minutul 10, în urma unei centrări a lui Baciu, fructificată de către Ploeșteanu, aflat foarte aproape de poarta

⁴⁴ *Ecoul*, Arad, luni (20 noiembrie 1934), 2.

⁴⁵ *Sportul zilnic*, București, anul I, nr. 249, ediția I-a, luni (3 decembrie 1934), 3.

⁴⁶ Idem, nr. 250, ediția I-a, marți (4 decembrie 1934), 3.

adversă, care a șutat pe lângă Pavlovici, ieșit din spațiul porții, ceea ce a produs, în rândul spectatorilor clujeni, “un entuziasm indescritibil: urale, pălării aruncate în aer, îmbrățișări”; după această fază memorabilă, universitarii s-au retras, cu toții, în careul propriu, împiedicându-i pe ripensiști să marcheze vreun gol; cei mai buni jucători de pe teren au fost Dobay și Schwartz; Gain l-a dominat, în toate fazele, pe Kotormany, iar portarul Șepci s-a descurcat admirabil⁴⁷.

După părerea mea, scăderea rezistenței la efort și a formei fizice generale a unor ripensiști a cauzat adoptarea unei alte tactici, defensive de data aceasta, în meciurile cu CAO, la Oradea, și cu *Universitatea*, la Cluj, care nu a avut efectul scontat, „Ripi” realizând un scor egal cu echipa orădeană (2–2) și suferind o înfrângere (0–1) în fața team-ului clujean.

Acum, câțiva ripensiști figurau și în topul golgerilor Diviziei Naționale: Dobay – 10 puncte (alături de Zelenak II – *Chinezul* și Volodea Vâlcoș – *Venus*); Schwartz – 8 puncte; Ciolac și Bindea – câte 5 puncte fiecare; Lazăr – 3 puncte⁴⁸.

Cristi Alexiu subliniază faptul că, până la sfârșitul sezonului de toamnă, *Ripensia* și-a asigurat primul loc în clasament (șapte victorii, două egaluri și două înfrângeri, golaveraj 30:18, un total de 16 puncte). Așadar, anul calendaristic 1934 a adus, pe lângă amărăciunea pierderii titlului, satisfacția dobândirii celei dintâi Cupe a României; de asemenea, a prilejuit frumoase victorii internaționale, precum și o participare consistentă în reprezentativa țării. Golgerul formației pe anul respectiv a fost tot Dobay (58), urmat – la distanță – de Schwartz (31), Ciolac (24), Bindea ș.a.

Trebuie menționat că, în cele din urmă, capriciosul public timișorean s-a atașat și mai puternic de echipă, depășind nemulțumirea provocată de pasagerile ei eclipse de formă și animozitățile având ca punct de plecare mentalități șovine. Mai mult chiar, publicul bucureștean “făcuse un amor teribil pentru ripensiști”, astfel încât aceștia jucau multe partide cu miză în Capitală. În egală măsură, la nivelul formației, discriminări etnice nu s-au întâmplat niciodată, marea prietenie dintre jucători având – ca liant – limbajul comun al fotbalului. Pavlovici, Deheleanu, Bindea, Lazăr, Ciolac, Vasile Chiroiu, Tudor Chiroiu, Sepi II, Tabacu, Gall II, Oprian, Felezan erau români; Zombory, Hoksáry, Lakatos, Kotormány, Raffinsky, Nagy, Beke, Dobay, Kovács Nicolae – unguri; Bürger,

⁴⁷ Idem, nr. 251, ediția I-a, miercuri (5 decembrie 1934), 3.

⁴⁸ *Ibidem*.

Agner, Hrehuss, Morawetz, Wetzer – germani; Schwartz – evreu ș.a.m.d.⁴⁹

La sfârșitul anului 1934, unele echipe timișorene făceau lobby pentru completarea formațiilor proprii, prin toate mijloacele posibile. În acest sens, în presa bucureșteană a apărut zvonul (“din sursă demnă de încredere”) că excelentul ripensist Dobay era pe punctul de a-și părăsi echipa, semnând, deja, pentru o altă grupare timișoreană, *Banatul*, care dorea să-și înființeze, în viitorul apropiat, o secție profesionistă. Unele ziare din Capitală considerau că, în acest caz, *Ripensia* ar trebui să fie îngrijorată pentru viitorul ei⁵⁰.

După toate probabilitățile, ziarele sportive din Capitală dețineau unele informații corecte. De pildă, în vederea profesionalizării secției sale de fotbal, echipa timișoreană *Banatul* intenționa să achiziționeze toți jucătorii care au reprezentat, vreodată, culorile clubului. Este vorba despre o listă lungă, cuprinzând vedete ale fotbalului românesc: Chiroiu și Covaci (*C.A.O.*), Gain, Tabacu și Deheleanu (“*U*”), Doboșan (*UDR*), Dobay și Ciolac (*Ripensia*). De asemenea, un delegat al clubului *Banatul* a plecat la București, pentru a demara tratativele cu un cunoscut portar, al cărui nume era ținut, încă, secret. Măsurile preventive ale *Ripensiei* au fost prezentate în paginile ziarului *Sportul zilnic*: “De toate aceste svonuri (zvonuri – *n.n.*), în primul rând *Ripensia* s-a alarmat mult, întrucât *Banatul* este considerat Clubul oficial al Municipiului și dispune de fonduri mari, așa că poate asigura jucătorilor săi condiții de trai foarte favorabile. Dar, pentru orice eventualitate, conducerea *Ripensiei* a prelungit contractele cu toți jucătorii săi până în 1938. În același timp, a întreprins o asiduă campanie pentru a-și îmbogăți cadrele cu noi și numeroși membri cu suprafață socială”⁵¹.

După părerea mea, succesul unei echipe profesioniste precum *Ripensia* a suscitat un viu interes în cadrul altor echipe din Timișoara și chiar din București, care vor încerca să-și constituie secții profesioniste de fotbal, prin cooptarea unor veritabile “nume” în fotbalul românesc, dar nu putem exclude nici tentativele de dezagregare a lui „Ripi”, dictate, de multe ori, de la București, de care nu erau străine, din păcate, nici echipe de pe malurile Begăi, tentative bazate și pe o miză politică, nu doar sportivă.

Un cunoscut ziar bucureștean de profil considera că activitatea *Ripensiei* în anul 1934 reprezintă

⁴⁹ Cristofor Cristi Alexiu, *op. cit.*, 59.

⁵⁰ *Sportul zilnic*, București, anul I, nr. 251, ediția I-a, miercuri (5 decembrie 1934), 3.

⁵¹ Idem, nr. 266, ediția I-a, joi (20 decembrie 1934), 3.

un veritabil exemplu de regularitate și omogenitate: “Mai puțin norocoși în străinătate, ripensiștii reușesc, însă, în țară, performanțe strălucite și, totodată, produc cele mai agreabile spectacole”. După tradiționalul turneu extern, echipa profesionistă timișoreană a reușit să obțină rezultate remarcabile: 9-0 cu *Venus (București)*, la Timișoara; 2-2 (1-1) cu *Select Lyon*, la Lyon; 4-1 (2-0), la 28 februarie, cu *Saint Servain*, la Saint Servain; 4-5 (2-2), la 7 martie, cu *Olympique Lillois*, la Lille; 3-4 (1-1), la 9 martie, cu *O.G.C. Nice*, la Nissa; 2-0 (1-0), la 14 martie, cu *F.C. Mulhouse*, la Mulhouse; 2-4 (0-1), la 18 martie, cu *F.C. Sochaux*, la Sochaux; 6-0 (3-0), la 21 martie, cu *Mureșul (Tg. Mureș)*, la Timișoara; 3-0 (1-0), la 28 martie, cu *Z.A.K. (Subotica)*, la Timișoara; 7-0 (2-0), la 1 aprilie, cu *Șoimii*, la Sibiu; 4-3 (3-0), la 10 aprilie, cu *Kispest (Budapesta)*, la București; 7-2 (2-1), la 12 aprilie, cu *Venus*, la București; 6-2 (1-1), la 14 aprilie, cu *Elpis*, la Constanța; 2-1 (0-0), la 20 aprilie, cu *Bohemiana*, la București; 6-2 (2-1), la 26 aprilie, cu *Unirea Tricolor*, la București; 0-0, la 7 mai, cu *C.A.O.*, la Oradea; 2-1 (2-1), la 10 mai, cu *România*, la Cluj; 6-4 (3-4), la 12 mai, cu *Gloria (Arad)*, la Timișoara; 6-3 (1-2), la 17 mai, cu *Venus (București)*, la Timișoara; 3-3 (2-1), la 5 iunie, cu *Vulturii Textila (Lugoj)*, la Timișoara; 3-1 (0-1), la 8 iunie, cu *Mureșul*, la Tg. Mureș; 2-1 (0-1), la 10 iunie, cu *V.S. Trieste*, la București; 3-1 (0-1), la 18 iunie, cu *A.M.E.F.A.*, la Arad; 8-0 (4-0), la 2 iulie, cu *Gloria (Arad)*, la Timișoara; 2-3 (2-0), la 16 iulie, cu *Venus (București)*, la Timișoara; 3-5 (1-0), la 23 iulie, cu *Venus*, la București; 2-4 (2-1), la 25 iulie, cu *A.C.F.R.*, la Brașov; 3-0 (1-0), la 6 august, cu *Gloria C.F.R.*, la Brăila; 7-1 (1-1), la 7 august, cu *Dacia Unirea*, la Brăila; 4-6 (3-2), la 12 august, cu *C.A.O.*, la Deta; 9-0 (4-0), la 21 august, cu *C.F.R.*, la Timișoara; 4-6 (1-4), la 28 august, cu *Admira (Viena)*, la Timișoara; 5-0 (3-0), la 1 octombrie, cu *Universitatea (Cluj)*, la București; 3-0 (1-0), la 3 septembrie, cu *Juventus*, la București; 2-2 (0-2), la 11 septembrie, cu *Crișana*, la Oradea; 5-6 (2-3), la 16 septembrie, cu *Chinezul*, la Timișoara; 4-1 (2-1), la 7 octombrie, cu *Venus*, la București; 2-1 (1-0), la 22 octombrie, cu *România*, la Cluj; 4-2 (2-1), la 28 octombrie, cu *A.M.E.F.A. Arad*, la Timișoara; 3-2 (1-0), la 23 septembrie, cu *Unirea Tricolor*, la București; 2-2 (0-2), la 11 noiembrie, cu *C.A.O.*, la Oradea; 2-0 (1-0), la 18 noiembrie, cu *C.F.R. (București)*, la Timișoara; 3-0 (2-0), la 26 noiembrie, cu *Gloria*, la Timișoara; 0-1 (0-0), la 2 decembrie, cu *Universitatea*, la Cluj⁵².

⁵² P. Alexa, Exemplu de regularitate și omogenitate e

Consider că publicul timișorean nu și-a trădat niciodată spiritul cosmopolit și pasiunea pentru fotbal, ajungând să îndrăgească atât de mult *Ripensia*, încât îi ierta toate “greșelile de parcurs”. Echipa profesionistă timișoreană era bine încheată la finele anului 1934: toți jucătorii, indiferent de originea etnică sau de convingerile religioase, erau – cu adevărat – prieteni și în afara terenului de joc, nu doar în timpul meciurilor oficiale sau amicale, și împărtășeau o pasiune “arzătoare” pentru fotbal, care nu avea nicio miză financiară.

Conform lui Alexiu, reluarea campionatului a prilejuit *Ripensiei* o victorie la Arad, împotriva *Gloriei*, mai dificilă decât o arăta rezultatul (6:3).

De asemenea, la 17 martie 1935, contra echipei *România Cluj*, pe teren propriu, a reintrat Bindea. Acesta a deschis scorul încă din minutul 16, ducând până la capăt o combinație cu Ciolac și Lazăr. L-au imitat Schwartz și Dobay, timișorenii ajungând să conducă echipa adversă cu un scor confortabil (3:0). Însă, în mod surprinzător, în minutul 30, Felecan II, nemarcat, șutează în bară, mingea ricoșează în mâna lui Pavlovici și, apoi, intră în poartă; scorul devenise 3:1. După pauză, clujenii, complet depășiți, au recurs la faulturi grosolane, care au generat întreruperi ale jocului și eliminări. Cu toate acestea, Ciolac mai marchează de două ori, stabilind scorul final al partidei, 5:1⁵³.

Același Alexiu menționează faptul că, în meciul revanșă de la Timișoara, desfășurat în ziua de 28 martie 1935, într-o nouă ediție a Cupei României, brașovenii, amenințați cu o înfrângere catastrofală, s-au comportat total nesportiv. “Fachirul” Kotormány și-a ridiculizat adversarii, fiind sprijinit intens, în acțiunile sale, de partenerii din linia mediană (Lakatos și Deheleanu), reveniți la prestația de odinioară. În consecință, „Ripi” a obținut un succes fără dubii (4:1)⁵⁴.

După părerea mea, primele meciuri ale *Ripensiei* din anul 1935 au fost veritabile triumfuri ale formației timișorene, fie în campionatul național (cu echipele *Gloria Arad* și *România Cluj*), fie în Cupa României (cu team-ul *Brașovia Brașov*), stilul de joc consacrat al ripensiștilor și “pofta” de goluri manifestată de către Bindea, Schwartz, Dobay, Ciolac, Kotormány, Lakatos și Deheleanu ducând la rezultate previzibile: 6-3 cu *Gloria Arad*, 5-1 cu *România Cluj* și 4-1 cu *Brașovia Brașov*.

Alexiu subliniază faptul că, la 31 martie 1935, activitatea *Ripensiei* în 1934, în *Sportul zilnic*, București, anul I, nr. 254, ediția I-a, sâmbătă (8 decembrie 1934), 3.

⁵³ Cristofor Cristi Alexiu, *op. cit.*, 59-60.

⁵⁴ *Ibidem*, 60.

o nouă confruntare de o deosebită însemnătate, cu *Universitatea Cluj*, echipă bine plasată în clasament, găsea *Ripensia* cu simptome evidente de oboseală și de plictiseală, deoarece juca al treilea meci oficial într-o săptămână. Ajuțați de vânt, clujenii au dominat ușor partida, la început, însă două execuții de excepție ale lui Dobay, bine servit de Schwartz și de Lazăr, au înlesnit desprinderea gazdelor (scor 2:0). În a doua parte a jocului, "Calul" înscrie din nou, din 11 metri, și tot el o va face și a patra oară. De asemenea, Bindea a driblat toată apărarea adversă, a trimis în bară și a reluat în plasa porții adverse. Pentru oaspeți a marcat Gain, din 11 metri. Bindea și Ciolac au mai avut câte o bară. Cu rezultatul final de 5:1, timișorenii și-au consolidat poziția de lideri.

La un interval de o săptămână, cele două echipe s-au întâlnit din nou la Timișoara, de data aceasta în Cupa României. Acum, clujenii au opus o dâră rezistență. *Ripensia* avea un alt antrenor, în persoana lui Rudy Wetzer. În mod straniu, tripla n-a folosit aproape deloc extremele, deși ele demonstau o nestăvilită poftă de joc. Mai mult decât atât, *Universitatea* a marcat prima, la o lovitură de cap a lui Giurgiu II (minutul 30). Dobay a egalat abia în minutul 66, iar Bindea a semnat golul victoriei cu 8 minute înainte de final (2:1)⁵⁵.

Conform lui Alexiu, în duminica următoare (14 aprilie 1935), *Ripensia* a înfruntat "acasă" pe *C.A.O. Oradea*, cea mai importantă rivală la titlu, într-un veritabil derby al campionatului. Orădenii au început vijelios, surprinzându-și, în mod evident, adversarul. Ofensiva lor, care a durat circa 20 de minute, s-a materializat prin golul lui Kovács (0:1). Gazdele se pun, treptat, pe picioare și egalează în minutul 36, prin neobositul Dobay. În a doua jumătate a întâlnirii, roș-galbenii au pus – în întregime – stăpânire pe joc, oboseala oaspeților fiind tot mai evidentă. Victoria ripensiștilor s-a conturat destul de repede, ei punctând prin Deheleanu (min. 58) și Beke (min. 64). Deși cvintetul ofensiv nu a dat randamentul obișnuit, echipa s-a impus prin linia de mijloc, în care Lakatos și Deheleanu i-au fost superiori lui Kotormány, și prin prestația în apărare a veteranului Hoksáry și a portarului Pavlovici. La partida amintită, *Ripensia* a aliniat următoarea formație: Pavlovici – Hoksáry, Agner – Deheleanu, Kotormány, Lakatos – Bindea, Beke, Ciolac, Schwartz, Dobay⁵⁶.

Alexiu menționează faptul că, la câteva zile distanță, la Arad, ripensiștii întâlneau pe *A.M.E.F.A.*,

codașa clasamentului, și abia obțineau un draw – 2:2 (1:1). Totuși, arădenii au jucat cu ambiție, mult peste condiția lor⁵⁷.

Același autor subliniază că, la fel ca și în cazul lui *U Cluj*, sorții au decis ca *Ripensia* să întâlnească, în Cupa României, un adversar cu care se confruntase în urmă cu 10 zile – *C.A.O.* (la Oradea). Orădenii și-au susținut, cu frenezie, favoriții. Gazdele, dornice de revanșă, au atacat din start, însă Pavlovici a apărât toate fazele "de poartă". Contrar cursului partidei, timișoreanul Schwartz a marcat în minutul 15. *C.A.O.* își intensifică presiunea după pauză și bombardează poarta oaspeților timp de 40 de minute. Bodola a egalat în minutul 57. După o oră și jumătate de joc, scorul era de 1:1. Au urmat, în mod inevitabil, prelungirile. În minutul 104, Barta face henț în careu; arbitrul Xifando nu acordă penalty, ci corner; Dobay execută cornerul și Deheleanu reia în plasă cu capul. Cei mai buni de pe teren s-au dovedit a fi Pavlovici și Bodola.

După meciul cu o veche adversară, echipa iugoslavă *Beogradsky*, desfășurat la 1 mai 1935, ripensiștii au rămas în Capitală pentru meciul cu *C.F.R.*, terminat la egalitate – 2:2 (la pauză, 2:0), după ce, la un moment dat, conduceau cu 2:0. Și de această dată, Pavlovici s-a dovedit un mare sportiv. Ambele echipe au beneficiat de câte un penalty, aparate de portari. Golurile au fost marcate de către Deheleanu (min. 5), Kotormány (min. 10) – dintr-o lovitură liberă de la 40 de metri, Barbu (min. 64) și Attila (min. 89)⁵⁸.

Consider că, în înfruntarea cu *Universitatea Cluj*, desfășurată la Timișoara, în cadrul campionatului național, ripensiștii au reușit să învingă oboseala cauzată de numărul tot mai mare de meciuri oficiale pe care trebuiau să le susțină și de rutina în care intraseră deja, și să se impună cu scorul de 5:1, consolidându-și poziția de lideri ai Diviziei Naționale. La această victorie binemeritată și-au adus o contribuție decisivă "oamenii de bază" ai lui „Ripi”: Dobay, Schwartz, Lazăr, Bindea și Ciolac. Din păcate, fluctuațiile valorice ale *Ripensiei* s-au evidențiat la un alt meci, desfășurat tot în capitala Banatului, contând pentru Cupa României, în compania aceleiași echipe: *Universitatea Cluj*; scorul final, în favoarea lui „Ripi” (2:1), poate fi explicat prin apărarea – aproape impenetrabilă – a formației clujene, folosirea insuficientă a extremelor *Ripensiei* și perioada de acomodare cu noul antrenor al lui „Ripi”, Rudy Wetzer, cu caracter provizoriu. O nouă variație de formă a ripensiștilor se poate

⁵⁵ *Ibidem.*

⁵⁶ *Ibidem*, 60–61.

⁵⁷ *Ibidem*, 61.

⁵⁸ *Ibidem.*

observa, destul de clar, în partida cu *C.A.O. Oradea*, disputată la Timișoara, unde elanul orădenilor a fost curmat, relativ repede, printr-un efort comun al ripensiștilor Dobay, Deheleanu și Beke, aducându-și un aport destul de semnificativ la victoria lui „Ripi” și Lakatos, Hoksáry sau portarul Pavlovici; partida amintită s-a încheiat cu scorul de 3–1 pentru *Ripensia*. În schimb, la Arad, ripensiștii s-au lovit de încăpățânarea echipei *A.M.E.F.A.*, o veche rivală, de a se lăsa învinsă cu greu, echipa timișoreană nereușind să obțină decât un scor egal (2–2). Au urmat alte două meciuri destul de dificile pentru „Ripi”: primul – cu *C.A.O. Oradea*, pe terenul acesteia, în cadrul Cupei României, la care ripensiștii au reușit, doar după prelungiri, să obțină victoria, cu 2–1, prin golul înscris de Deheleanu; al doilea – cu *C.F.R. București*, desfășurat în Capitală, în campionatul național, finalizat cu un scor egal (2–2), la care portarul Pavlovici s-a dovedit a fi, de multe ori, „salvatorul” situației.

Conform lui Alexiu și Ususan, finala Cupei României, disputată la 6 iunie 1935, în Capitală, în fața a 20.000 de spectatori, nu s-a ridicat, din păcate, la nivelul așteptat. Arbitrul Xifando a urmărit, cu atenție, evoluția celor două finaliste pe teren, *C.F.R. București* (Theimler – Roșculeț, Ujlaki – Vintilă, Wetzter II, Cuedan – Georgescu, Barbu, Strök, Medve, Attila) și *Ripensia* Timișoara (Zombory – Bürger, Hoksáry – Deheleanu, Kotormány, Lakatos – Bindea, Beke, Ciolac, Schwartz, Dobay). Alexiu descrie amănunțit desfășurarea acestei partide: Attila (min. 30) și Strök (min. 33) au înscris goluri care puteau fi apărute destul de ușor, *C.F.R.* ajungând să conducă cu scorul 2:0; ulterior, Theimler a scos o minge intrată deja în poartă, însă arbitrul nu a validat golul; până la urmă, timișorenii au reușit să înscrie prin Schwartz, prima repriză terminându-se în avantajul bucureștenilor (2:1); în repriza secundă, Schwartz a înscris al doilea gol al ripensiștilor, golul înscris de către Dobay fiind anulat, datorită semnalării unei faze de offside; apoi, Georgescu a punctat de două ori, în minutele 55 și 62, scorul ajungând la 4:2 în favoarea *C.F.R.*-ului; cu toate că Schwartz a fost faultat în careu, arbitrul nu a sancționat această infracțiune; bucureșteanul Ujlaki a reușit „performanța” de a introduce balonul în propria poartă, în minutul 67, tabela de marcaj arătând 4:3; în minutul 70, Georgescu a mărit avantajul *C.F.R.*-ului (5:3); în ultima parte a meciului, Dobay a reluat cu capul la un corner executat de Bindea (5:4), iar, în minutul 86, Zombory a transformat o lovitură de la 11 m, restabilind egalitatea (5:5); în prelungiri, Barbu a fructificat o lovitură

de la 16 m, *C.F.R.*-ul câștigând partida la limită, cu scorul 6:5, “în ciuda atacurilor furibunde ale *Ripensiei*, care se vede nevoită să cedeze prețiosul trofeu”⁵⁹.

Același Alexiu subliniază că acest insucces a fost atenuat de faptul că, în luna iulie 1935, ripensiștii vor deveni, pentru a doua oară, campioni ai României⁶⁰.

După părerea mea, *Ripensia* a fost, din nou, “faultată” de arbitrul meciului cu *C.F.R. București*, din finala Cupei României, echipa din Capitală reușind, printr-un joc ofensiv, dus până în *extremis*, și prin veritabile “cadouri” primite de la arbitrul jocului, Xifando (un gol nevalidat pentru „Ripi”, deși mingea intrase în poarta *C.F.R.*-ului; un offside fabricat, pentru a anula un gol marcat de Dobay; faultarea lui Schwartz în careu, neluată în seamă, etc.), să obțină, după prelungiri, victoria cu scorul de 6–5. Eliminată din Cupa României, *Ripensia* va deveni, totuși, campioană națională, în vara anului 1935.

Conform lui Ususan, în pauza competițională, în vara anului 1935, în lotul *Ripensiei* au loc câteva mișcări. Astfel, Lazăr a plecat la *România Cluj*, Hrehuss la *Macabi*, sosind – în schimb – Morawetz, care a primit undă verde de la *RGM Timișoara*⁶¹.

Consider că modificările produse, în vara anului 1935, în lotul *Ripensiei* se dovedeau, în general, binevenite, Hrehuss fiind un element îmbătrânit, rutinat, iar Lazăr incomplet integrat în echipă. Pe de altă parte, sosirea lui Morawetz, provenit de la *RGMT*, va da un nou suflu echipei profesioniste timișorene.

Ususan menționează faptul că noua ediție de campionat a avut o desfășurare identică cu precedentă, deci o serie cu 12 echipe participante: *Ripensia* și *Chinezul* (din Timișoara), *Juventus*, *Venus*, *CFR* și *Unirea Tricolor* (din București), *AMEF* și *Gloria* (din Arad), *CAO* și *Crișana* (din Oradea), *Victoria* și *Universitatea* (din Cluj). Ususan și Alexiu susțin că *Ripensia* a încheiat turul campionatului doar pe poziția a treia, cu linia de clasament 11 5 4 2 31–22 14 p, pierzând al doilea joc la Arad, 1–4, cu *Gloria*. Pe primele două locuri s-au situat *CAO* și *Venus*, ambele cu câte 15 puncte, dar cu câte trei eșecuri la activ. Cealaltă echipă timișoreană, *Chinezul*, a terminat prima parte a sezonului pe locul 8, cu doar 9 puncte. Golgeterul *Ripensiei* în anul 1935 a fost același Dobay (39), urmat de Ciolac (24), Schwartz (20),

⁵⁹ *Ibidem*, 63.

⁶⁰ *Ibidem*.

⁶¹ Sandu Ususan, *Ripensia...* (III), în *Fotbal vest...*, 8.

Bindea (14), Beke (13), Zombory (6, toate din lovituri de la 11 metri)⁶².

Ususan consideră că situația din clasament i-a alarmat pe conducătorii *Ripensiei*. Chiar dacă echipa a obținut trei succese consecutive în campionat, reluat la 1 martie 1936 (5–2 cu *Universitatea Cluj*, 4–1 cu *Crișana Oradea* și 2–0 cu *Victoria Cluj*), pe banca tehnică a galben-roșilor a fost instalat Eugen Konrad, care a revenit, astfel, la club după doi ani. Acesta era domiciliat la Viena, fiind patronul unui cinematograful, condus – în lipsa sa – de soția lui. Până la finele anului 1935, antrenase echipa *Austria Viena* și a revenit cu mare plăcere la Timișoara, unde s-a simțit foarte bine și în trecut. La puțin timp după sosirea în Banat, Konrad a acordat un interviu în ziarul *Vestul*, în care a prezentat, în mod deschis, intențiile sale ca antrenor: “Vreau ca întreaga mea grijă să fie acordată jucătorilor puși sub ordinul meu. Vă asigur că la primul meci veți vedea deja un reviriment, iar titlul și Cupa României vor fi adjudecate de un team (echipă – *n.n.*) echilibrat în toate compartimentele și demn de a fi comparat cu valoarea celor din Europa apuseană!”. Konrad îi chema pe ripensiști la antrenamente de patru ori pe săptămână: marți, miercuri, joi și vineri⁶³.

După părerea mea, revenirea lui Eugen Konrad ca antrenor al *Ripensiei*, în primăvara anului 1936, după clasarea lui „Ripi” pe locul al treilea în campionat (întrecută de *CAO* și *Venus*), a fost considerată singura soluție posibilă pentru revigorarea *Ripensiei*. Noul antrenor a promis întărirea coeziunii echipei, obținerea eventului (câștigarea simultană a campionatului național și a Cupei României), o antrenare serioasă și prelungită a jucătorilor aflați în subordinea sa și aducerea lui „Ripi” la valoarea echipelor din vestul Europei.

Sandu Ususan menționează faptul că, după 3–2 cu *Chinezul*, 1–0 cu *Gloria Arad* și 4–1 cu *CFR București*, „Ripi” și-a consolidat poziția în clasament, aflându-se pe locul întâi, cu 26 de puncte, la trei lungimi față de *AMEFA*. Până la finele întrecerii, timișorenii mai aveau de disputat patru partide: cu *Venus* și *Unirea Tricolor*, acasă, cu *Juventus* și *CAO*, în deplasare⁶⁴.

Așadar, noul antrenor al *Ripensiei* a început să pună, îndată, în practică, programul său ambițios de reviriment al echipei, „Ripi” reușind să

urce pe prima poziție în clasamentul Diviziei Naționale, după trei victorii decisive (3–2 cu *Chinezul Timișoara*, 1–0 cu *Gloria Arad* și 4–1 cu *C.F.R. București*). Se anunțau, însă, alte 4 meciuri grele, în compania unor echipe redutabile, cu un joc destul de agresiv și cu un public ostil (*Venus*, *Unirea Tricolor* și *Juventus*, toate din Capitală, precum și team-ul orădean *CAO*).

Conform lui Alexiu, finala Cupei României s-a disputat pe arena *Venus*, la 21 iunie 1936, în prezența a aproximativ 12.000 de spectatori. În urma câtorva incursiuni foarte rapide făcute de *Unirea Tricolor*, portarul *Ripensiei*, Pavlovici, a fost pus la grea încercare. În minutul 38, Ciolac, de pe linia de centru, l-a deschis lung pe Dobay; ajuns aproape de linia de fund, *Calul* s-a întors brusc și a intrat spre centrul terenului, șutând năpraznic de la 20 de metri, dintr-un unghi specific, iar mingea a ajuns la vinclul porții, scorul devenind 1:0. La reluarea partidei, *Unirea Tricolor* a încercat, cu orice preț, să obțină egalarea: o pasă a lui Dincă Schileriu a fost valorificată de către Sony Niculescu, mingea întâlnind, în traiectoria pe care s-a înscris, mâna lui Hoksáry și ajungând în brațele portarului ripensist, Pavlovici, în urma acestei infrațiuni, arbitrul Tică Iliescu acordând penalty, transformat, în minutul 51, de către același Sony Niculescu (1:1); în minutul 55, Beke l-a găsit foarte bine pe Bindea, care a driblat mai mulți adversari și a șutat din viteză, portarul bucureștean Petrică Rădulescu respingând mingea, însă Schwartz, aflat în apropiere, a înscris al doilea gol al *Ripensiei* (2:1); în minutul 62, Bindea a tras în bară, Iliescu a degajat la Chiroiu, a urmat o centrare la care s-au precipitat, deopotrivă, Ciolac și portarul Rădulescu, însă versatul înaintaș ripensist a reluat splendid din voleu (3:1); după “o ploaie de cornere”, în minutul 85, Bindea a trimis o pasă foarte frumoasă lui Ciolac, care a reușit să-i dribleze pe Florea și pe Iliescu, apoi l-a fentat și pe portarul advers, trimitând balonul în colțul opus (4:1); în minutul 87, Schwartz a stabilit scorul final al partidei (5:1), șutând pe jos, de la o distanță de 16 metri, “o minge «lucrată» de Ciolac”; în finalul partidei, Bindea a marcat încă un gol, neacordat de arbitru, care “a văzut anterior un henț”; *Ripensia* a folosit formula sa clasică: Pavlovici – Bürger, Hoksáry – Chiroiu, Kotormány, Lakatos – Bindea, Beke, Ciolac, Schwartz, Dobay; *Unirea Tricolor* a aliniat următorul “11”: Rădulescu – Sucitulescu, Iliescu – Florea, Steinbach, Boteanu – Ionescu, Schileriu, Niculescu, Cârjan, Bogdan; victoria bănățenilor s-a datorat liniei de halfi, «fakirul» Kotormány dovedindu-se cel mai “titrat” centru mijlocăș din țară, Chiroiu și Lakatos fiind

⁶² *Ibidem*; vezi și Cristofor Cristi Alexiu, *op. cit.*, 66.

⁶³ Sandu Ususan, *Ripensia...* (IV), în *Fotbal vest*, Timișoara, anul 24, nr. 1105 (11–17 februarie 2014), 4.

⁶⁴ *Ibidem*.

considerați, de către specialiști, “sobri și muncitori”, Pavlovici și Bürger – excelenți în acțiunile lor, Hoksáry – “un jucător rutinat, ce a știut să ascundă – prin plasament – greutatea cu care se deplasa în teren”, dintre înaintași remarcându-se, în mod deosebit, Ciolac, Dobay și Bindea, prin această victorie, *Ripensia* câștigând, încă odată, Cupa României, “după finala pierdută dramatic, în prelungiri, cu un an în urmă”.

La aceste precizări, Ususan adaugă următoarele: “După acest succes, jucătorii *Ripensiei* au avut parte, în premieră, de o primire entuziastă în gara «Domnița Elena», din Timișoara! A urmat o «masă prietenească», dată de Primăria Municipiului Timișoara, care s-a întins până după miezul nopții!”⁶⁵.

După părerea mea, finala Cupei României, desfășurată între *Ripensia* și *Unirea Tricolor*, în prezența unui public numeros, a demonstrat talentul organizatoric al noului antrenor ripensist, Eugen Konrad. Echipa timișoreană s-a dovedit mai omogenă ca oricând, fiecare jucător cunoscându-și locul în teren și “misiunea” pe care o avea de îndeplinit. Scorul obținut de „Ripi” (5–1) s-a datorat marcatorelor (Dobay, Schwartz și Ciolac), dar a fost un efort al unei echipe bine sudate, care a știut să valorifice, la maximum, ocaziile de gol și să profite de greșelile tactice ale echipei adverse. Una din promisiunile noului antrenor fusese atinsă; ripensiștii așteptau – cu suflul la gură – realizarea evenimentului.

Ususan consideră că, după câștigarea Cupei României, s-a declanșat atacul pentru obținerea unui nou titlu. În ziua de 14 iunie 1936, pe arena *Electrica*, în fața a 3.500 de spectatori, timișorenii au învins echipa *Venus București* cu scorul de 6–3, după ce oaspeții au condus, la pauză, cu 2–1. Suporterii bănățeni au fost în delir, deoarece nu și-au văzut favoriții de la 26 aprilie. Următorul examen a fost la București, cu *Juventus*, pierdut de „Ripi” cu 0–2. La 5 iulie 1936, bănățenii au înregistrat un nou eșec, 0–1 la Oradea, cu *CAO*, astfel încât meciul cu *Unirea Tricolor* a devenit decisiv pentru soarta titlului.

La 12 iulie 1936, *Ripensia* a avut mari bătăi de cap cu bucureștenii, de vreme ce galben-roșii au jucat, din prima repriză, în 10 oameni, în urma eliminării lui Bindea. Însă, printr-un efort extraordinar, timișorenii au învins cu scorul de 3–2. Au marcat: Bindea (înainte de a fi eliminat), Ciolac și Beke (în minutul 88), respectiv Steimbach (din penalty) și Schileriu⁶⁶.

⁶⁵ Cristofor Cristi Alexiu, *op. cit.*, 69–70; vezi și Sandu Ususan, *Ripensia...* (IV), în *Forbal vest...*, 4.

⁶⁶ Sandu Ususan, *Ripensia...* (IV), în *Forbal vest...*, 4.

După părerea mea, noul antrenor și-a luat rolul în serios, *Ripensia* reușind să obțină două victorii (6–3 cu *Venus București* și 3–2 cu *Unirea Tricolor București*), dar și două înfrângeri (0–2 cu *Juventus București* și 0–1 cu *CAO Oradea*), golaverajul făcând, de fapt, departajarea echipelor. De pildă, meciul decisiv pentru soarta titlului de campioană a României, cel cu *Unirea Tricolor*, putea deveni dramatic pentru timișoreni, deoarece faimosul jucător al *Ripensiei*, Bindea, fusese eliminat de pe teren și „Ripi” era în inferioritate numerică; cu toate acestea, *Ripensia* a reușit să marcheze din toate pozițiile posibile și să învingă echipa bucureșteană cu scorul de 3–2, prin golurile înscrise de către Bindea (înaintea eliminării sale de pe teren), Ciolac și Beke. De data aceasta, și al doilea scop fundamental al antrenorului Konrad fusese atins: *Ripensia* câștiga, în același an, și campionatul național, realizând, în sfârșit, evenimentul visat de mult timp.

Conform lui Ususan, cu linia de clasament 22 13 4 5 59–37 30 p., *Ripensia* a câștigat un nou titlu, al treilea, realizând, astfel, evenimentul în anul 1936. Pe locul doi s-a clasat *AMEFA*, cu 28 de puncte. *Chinezul* a terminat pe poziția a noua, cu 19 puncte. Pe parcursul campionatului, *Ripensia* a folosit următorul lot: Pavlovici (14 meciuri, 0 goluri), Zombory (8 – 0) – portari; Bürger (18 – 0), Agner (11 – 0), Hoksary (14 – 0), V. Chiroiu (18 – 6), Sandor (1 – 0) – fundași; Deheleanu (9 – 0), Kotormanyi (18 – 0), Lakatos (18 – 2), Morawetz (2 – 0), Gall (13 – 0) – mijlocași; Bindea (22 – 9), Beke (12 – 5), Ciolac (21 – 11), Schwartz (18 – 13), Dobay (21 – 12), N. Kovacs (4 – 1) – atacanți⁶⁷.

Ususan subliniază faptul că ediția 1936–1937 a Diviziei A a demarat la 30 august 1936. Au participat tot 12 echipe, într-o serie unică: bucureștenele *Venus*, *Rapid* (fostă *CFR*), *Juventus* și *Unirea Tricolor*, arădenele *AMEFA* și *Gloria*, orădenele *CAO* și *Crișana*, clujenele *Victoria* și *Universitatea* (a câștigat barajul pentru rămânerea în prima ligă cu *ILSA Timișoara*, 4–1 și 1–0) și timișorenele *Ripensia* și *Chinezul*. Șirul victoriilor pentru galben-roșii a fost întrerupt la sfârșitul lunii octombrie 1936, timișorenii pierzând cu 2–5 la *Rapid*. Până la finele turului s-au mai consemnat două victorii, 6–2 cu *Juventus București* și 3–1 cu *CAO*, dar și o înfrângere grea, 1–4 cu *AMEFA*, la Timișoara.

Ca atare, prima parte a întrecerii a fost încheiată pe locul 3, cu 14 puncte, în fața *Ripensiei* clasându-se *Venus*, cu 15 puncte, și *Rapid*, tot cu 14 puncte, la fel ca și ocupanta poziției a patra, *Gloria*

⁶⁷ *Ibidem*.

Arad. „Ripi” a avut, totuși, cele mai multe victorii, dintre toate participantele (7), dar și 4 înfrângeri, neînregistrând nicio remiză. *Chinezul-ILSA* s-a descurcat greu în tur, ocupând penultimul loc, cu numai 7 puncte⁶⁸.

Se constată că noua ediție a campionatului național (1936–1937) a debutat fără a oferi satisfacțiile binemeritate *Ripensiei*. Deși a suferit doar două înfrângeri “usturătoare”, în partidele disputate cu *Rapid București* (fostă *CFR*) (2–5) și cu *AMEFA Arad*, chiar pe teren propriu (1–4), înregistrând un set complet de victorii, unele chiar împotriva unor adversari de temut (6–2 cu *Juventus București* și 3–1 cu *CAO Oradea*), „Ripi” a încheiat prima parte a întrecerii pe locul 3, cu 14 puncte, fiind devansată de *Venus* și *Rapid*, două echipe fanion ale Capitalei. În schimb, fosta legendă a fotbalului bănățean, *Chinezul*, care fuzionase, între timp, cu o altă echipă din localitate (*ILSA*), era “pe marginea prăpastiei”, ocupând penultimul loc, cu un golaveraj foarte slab.

Ususan apreciază că, deși anul 1936 a fost unul excelent pentru *Ripensia*, la finele lui, clubul nu a mai organizat niciun fel de festivitate, așa cum se obișnuia. După terminarea turului campionatului, antrenorul Konrad a plecat, iar jucătorii au rămas dezorientați, deoarece nimeni nu se mai interesa de soarta lor. Până la urmă, s-a apelat la serviciile altui tehnician austriac, Heinlein⁶⁹.

Conform lui Alexiu, cele mai multe goluri pe 1936 au fost înscrise de către Dobay (36), urmat de Schwartz (24), Ciolac (18), Bindea (17), Beke (14), V. Chiroiu (6), etc.⁷⁰

Consider că plecarea antrenorului Konrad de la conducerea *Ripensiei*, la finele anului 1936, după ce-și făcuse – pe deplin – datoria față de club și de jucători, a produs o ușoară degradingoladă în rândul echipei, însă, în final, pe banca tehnică a lui „Ripi” a fost adus un nou antrenor, tot austriac, în persoana lui Heinlein, care trebuia “să reînnoade firele” *Ripensiei* pentru a obține rezultate excelente și în continuare.

Alexiu subliniază faptul că anii 1933–1936 au demonstrat superioritatea clară a *Ripensiei* față de celelalte echipe din țară. Acest plus categoric venea, îndeosebi, din tehnicitatea jucătorilor, și mai puțin din capacitatea lor de luptă. Pe bună dreptate, suporterii îi reproșau echipei incredibilele

fluctuații de formă, o anumită comoditate, lipsa de concentrare din multe partide⁷¹.

Așadar, în perioada 1933–1936, *Ripensia* s-a impus, în plan intern și internațional, stârnind admirație și invidie deopotrivă, printr-un stil de joc combinativ, foarte tehnic, bazat – cu precădere – pe atac și pe ideea înscrierii unui gol în plus față de adversar. Era vorba de un stil cu totul diferit de joc față de alte echipe din țară, mult mai apropiat de jocul practicat de unele echipe faimoase din centrul și apusul Europei. În privința deficiențelor lui „Ripi”, cele semnalate de C. Alexiu sunt conforme cu realitatea, explicând și unele înfrângeri neașteptate ale echipei profesionale timișorene.

Ususan menționează că pregătirile au fost reluate în luna ianuarie 1937, în speranța că timișoreniile vor întreprinde un nou turneu peste hotare, în Italia, Spania și Portugalia. Până la urmă, nu s-a mai ieșit din țară, conducerea considerând nerentabile astfel de deplasări, sumele de bani oferite bănaștenilor fiind derizorii⁷².

După părerea mea, conducerea clubului *Ripensia* a încercat, începând din anul 1937, să obțină participarea echipei la turnee profitabile peste hotare, care să-i echilibreze “bugetul” și să inducă jucătorilor optimismul necesar pentru returul campionatului intern.

Același Ususan susține că returul n-a adus satisfacții deosebite suporterilor *Ripensiei*. S-au obținut șase victorii (printre care un 6–1 cu *Gloria Arad* și un 3–1 cu *Chinezul-ILSA*), o remiză (pe teren propriu, cu *Venus București*, timișoreniile egalând prin Dobay), pierzându-se patru partide (1–3 cu *AMEFA*, 1–2 cu *Juventus București*, 2–3 cu *Unirea Tricolor* și 1–2 cu *Universitatea Cluj*). În consecință, cu linia de clasament 22 13 1 8 59–39 27 p, *Ripensia* a terminat pe locul trei, aceasta fiind cea mai slabă clasare dintre toate participările de până atunci în prima ligă. Campioană a ieșit *Venus București*, cu 32 de puncte, pe locul secund situându-se *Rapid București*, cu 30 de puncte. *Chinezul-ILSA* a terminat pe poziția a 10-a, cu 16 puncte, având în palmares și un rușinos 1–8 cu ultima clasată, *Unirea Tricolor București*. De asemenea, *Ripensia* a ajuns, din nou, în finala Cupei României, trecând – pe rând – de *Olimpia CFR Satu Mare* (2–1), *Unirea Tricolor București* (1-0), *Universitatea Cluj* (1-0) și *Juventus București* (5–2)⁷³.

Deci, noul antrenor al *Ripensiei* nu a putut compensa “îmbătrânirea” echipei și scăderea dramatică a ritmului său de joc, astfel încât „Ripi” s-a

⁶⁸ *Ibidem*.

⁶⁹ Sandu Ususan, *Ripensia...* (V), în *Fotbal vest*, Timișoara, anul 24, nr. 1106 (18–24 februarie 2014), 8.

⁷⁰ Cristofor Cristi Alexiu, *op. cit.*, 74.

⁷¹ *Ibidem*, 75.

⁷² Sandu Ususan, *Ripensia...* (V), în *Fotbal vest...*, 8.

⁷³ *Ibidem*.

clasat pe locul trei în returul ediției 1936–1937 a campionatului național, de fapt cea mai slabă poziție ocupată de echipa timișoreană până atunci. Pe primele două locuri se situau două rivale de temut ale *Ripensiei*, echipele bucureștene *Venus* și *Rapid*. „Ripi” mai avea o șansă pentru ridicarea moralului jucătorilor săi: confruntarea cu *Rapid București*, în finala Cupei României.

Conform lui Ususan, la 20 iunie 1937, la București, în prezența a 15.000 de spectatori, „Ripi” s-a aflat față în față cu *Rapid*, în finala Cupei României. În formula Pavlovici – Bürger, Agner – Lazăr, Kotormanyi, Deheleanu – Bindea, Oprean, Ciolac, Schwartz, Dobay, timișorenii au ținut piept – doar o repriză – bucureștenilor, la pauză fiind 1–1, datorită reușitelor lui Auer (min. 4), respectiv Dobay (min. 40). După pauză, rapidiștii, în formația Rădulescu – S. Wetzler, Roșculeț – Vintilă, Rășinaru, Cuedan – Auer, Moldoveanu, Baratki, Barbu, Bogdan, au mai înscris de patru ori, prin Moldoveanu (min. 69, 75) și Baratki (min. 72, 86), stabilind scorul final: 5–1. La sfârșitul întâlnirii, arbitrul Denis Xifando i-a șoptit la ureche lui Dobay: „Fotbalul se joacă pe goluri!”⁷⁴.

Ususan subliniază faptul că, pentru prima dată din 1933 încoace, *Ripensia* n-a obținut niciun trofeu. Consolarea a venit, într-o anumită măsură, de la Ștefan Dobay, care a devenit – pentru a patra oară – golgeterul Diviziei A, de data aceasta cu 22 de goluri, ceea ce a însemnat o medie de un gol pe meci⁷⁵.

Conform lui Alexiu, în vederea noului sezon, conducerea tehnică a formației a fost preluată de Sepp Pojar⁷⁶.

Consider că înfrângerea *Ripensiei* în meciul cu *Rapid București*, în finala Cupei României, desfășurat în Capitală în ziua de 20 iunie 1937, în prezența a 15.000 de spectatori, a demonstrat o ușoară derivă în care intrase „Ripi” și incapacitatea sa de mobilizare pentru atacuri decisive la poarta adversarului. Singurul gol al *Ripensiei* a fost înscris de către Dobay, supranumit *Calul*, în timp ce rapidiștii au marcat de 5 ori în poarta timișorenilor. Deși Dobay a devenit, pentru a patra oară, golgeterul Diviziei A, „Ripi” nu obținea niciun trofeu în anul 1937. Din acest motiv s-a apelat la un alt antrenor: Sepp Pojar.

Sandu Ususan menționează că ediția 1937–1938 a Diviziei A a reunit – la start – 20 de formații, împărțite în două serii a câte 10 echipe. În seria I au evoluat: bucureștenele *Rapid* și *Unirea*

Tricolor, *AMEF Arad*, *Victoria Cluj*, *CA Oradea*, *Jiul Petroșani*, *Dacia Unirea Brăila*, *Olimpia Satu Mare* și *Chinezul-ILSA Timișoara*. În seria a II-a s-au întrecut: bucureștenele *Venus*, *Juventus* și *Sportul Studentesc*, *Ripensia Timișoara*, *Gloria Arad*, *Universitatea Cluj*, *Vulturii Textila Lugoj*, *Crișana Oradea*, *A.C.F.R. Brașov* și *Dragoș Vodă Cernăuți*⁷⁷.

Același Ususan face o scurtă trecere în revistă a rezultatelor *Ripensiei*: 2–3 cu *Vulturii Lugoj*, 4–3 cu *Sportul Studentesc*, 6–2 cu *A.C.F.R. Brașov*, 5–2 cu *Universitatea Cluj*, 4–0 cu *Gloria Arad* și 8–1 cu *Dragoș Vodă Cernăuți*. După un adevărat spectacol în fața echipei din Cernăuți (marcatorii lui „Ripi” fiind Bindea – 4 goluri, Dobay – 2, Sepi II și Schwartz), în șaisprezecimile Cupei României, *Ripensia* s-a deplasat la București, urmând să dea piept cu *Juventus*; în mod surprinzător, bucureștenii au triumfat cu 5–1, aceasta fiind cea mai timpurie eliminare a timișorenilor din această competiție⁷⁸.

După părerea mea, ediția 1937–1938 a Diviziei Naționale aducea echipe noi pe podium: *Jiul Petroșani*, *Dacia Unirea Brăila* și *Olimpia Satu Mare* – în seria I; *Vulturii Textila Lugoj*, *A.C.F.R. Brașov* și *Dragoș Vodă Cernăuți* – în seria a II-a. Aceasta demonstrează apariția unui suflu nou în campionatul intern, la care trebuia să se adapteze – cu rapiditate – și *Ripensia*. Echipa timișoreană, antrenată de Sepp Pojar, va face o adevărată demonstrație de forță în turul Diviziei Naționale, învingând, pe rând, echipele *Sportul Studentesc* (4–3), *A.C.F.R. Brașov* (6–2), *Universitatea Cluj* (5–2), *Gloria Arad* (4–0) și *Dragoș Vodă Cernăuți* (8–1) și suferind o înfrângere neașteptată, cu *Vulturii Lugoj* (2–3). Din păcate, stilul de joc al lui „Ripi” a fost surclasat de ofensiva generală a echipei *Juventus București*, într-un meci din șaisprezecimile Cupei României, la care team-ul din Capitală a câștigat detașat, cu scorul de 5–1, eliminându-i pe timișorenii din această competiție. Așadar, noul antrenor al lui „Ripi” mai avea mult de lucru pentru a reechilibra situația.

Ususan ne semnaleză și o tentativă de mituire a portarului *Ripensiei*, în preajma unui meci foarte important al timișorenilor în cadrul Diviziei A: în preajma duelului dintre *Ripensia* și *Venus*, „principalele candidate la ocuparea locului întâi în seria a II-a”, desfășurat la Timișoara, în ziua de 28 noiembrie 1937, portarul *Ripensiei*, Dumitru Pavlovici, a fost chemat la Chestura Poliției municipale, acolo fiind așteptat de către Ovidiu Gritta,

⁷⁴ *Ibidem*.

⁷⁵ *Ibidem*.

⁷⁶ Cristofor Cristi Alexiu, *op. cit.*, 77.

⁷⁷ Sandu Ususan, *Ripensia...* (V), în *Fotbal vest...*, 8.

⁷⁸ *Ibidem*.

chestorul șef; deoarece echipa *Venus București* era protejată de către Gabriel Marinescu, prefectul Poliției Capitalei, acesta l-a avertizat pe Ovidiu Gritta asupra faptului că *Venus* trebuia să obțină, prin orice mijloace, victoria la Timișoara; ca atare, Gritta a încercat să-l cumpere pe portarul *Ripensiei*, lui Pavlovici oferindu-i-se, inițial, suma de 50.000 de lei “ca să trântescă meciul”, în fața refuzului acestuia miza ridicându-se la 300.000 de lei, însă portarul ripensist “a refuzat și acești bani, spre disperarea lui Gritta, care l-a aruncat afară din birou, într-un final”; Pavlovici a raportat această tentativă de mituire, a doua zi, președintelui *Ripensiei*, Cornel Lazăr, care a preferat să introducă toți jucătorii în cantonament; din păcate, *Ripensia* a jucat execrabil, pierzând partida cu scorul 1–6, pe stadionul *Electrica*, în fața a 4.000 de spectatori înmărmuriți, Humis, un jucător adus de *Venus*, de pe plaiurile vechii Elade, marcând de patru ori, Bodola și Ploșteanu înscriind, la rândul lor, câte un gol, singurul punct al bănaștenilor fiind cel realizat de către Ciolac, unul dintre cei mai neperformanți jucători ai *Ripensiei* dovedindu-se chiar Miti Pavlovici, “acuzat, apoi, de mulți suporteri că ar fi trântit meciul”, legendarul portar timișorean fiind obligat, pe timpul iernii, să se pregătească, “neconținut, pe ploaie și pe zăpadă, împreună cu Bürger și Kotormanyi”⁷⁹.

Consider că fotbalul românesc intrase într-o nouă “eră”, la sfârșitul anului 1937, folosindu-se toate tertipurile posibile pentru a obține locul fruntaș în campionat. În acest sens, tentativa de mituire a portarului *Ripensiei*, Dumitru Pavlovici, în preajma partidei cu *Venus București*, desfășurată la Timișoara, contând pentru ocuparea locului întâi în seria a II-a, se explică prin implicarea directă a “protejatului” regelui Carol al II-lea, Gabriel Marinescu, cel care “ocrotea”, la rândul său, echipa bucureșteană. Deși această tentativă a eșuat, portarul lui „Ripi” raportând situația conducerii clubului timișorean, pierderea meciului de către ripensiști, cu un scor dezastruos (1–6), a fost imputată – pe nedrept, după părerea mea – lui Pavlovici și altor doi jucători celebri ai *Ripensiei*, Bürger și Kotormanyi, pentru prestația slabă din timpul partidei.

Conform lui Sandu Ususan, galben-roșii (*Ripensia*) au terminat turul cu două înfrângeri și 7 victorii, în timp ce “negrii din Splai” (*Venus*) au avut 8 succese și o remiză⁸⁰.

Deci, la finele turului campionatului intern,

Ripensia “îi sufla în ceafă” echipei *Venus București*, pregătindu-se intens pentru noile confruntări interne și internaționale din anul 1938.

Alexiu consideră că 1938 a fost cel mai constant an în evoluția echipei timișorene, cu performanțe notabile atât în campionat, cât și în Cupa Europei Centrale⁸¹.

Ususan menționează faptul că primul meci oficial al anului 1938 pentru „Ripi” a fost cel cu *AMEFA*, câștigat cu 1-0. După scorul 2-0, înregistrat cu *Juventus*, în Capitală, bănaștenii au dat piept cu *Venus*, la București, în ziua de 13 martie 1938. Conducerea timișorenilor a luat decizia surprinzătoare în ceea ce privește primul “11”, anunțând: “Am renunțat la artiști în jocurile de campionat! Beke, Ciolac, Schwartz sunt, cu toții, tehnicieni inegalabili. Îi vom întrebuița cu drag în jocurile internaționale, dar în campionat ne trebuie oameni care luptă!”. Drept urmare, *Ripensia* s-a prezentat pe arena *Venus*, pe un timp rece, într-un meci arbitrat de Xifando, în formula Pavlovici – Bürger, V. Chiroiu – Nagy, Kotormanyi, Gall – Bindea, Oprean, Marksteiner, Lazăr, Dobay. La pauză a fost 0-0, cu două bare ale bucureștenilor și câteva parade de efect ale lui Pavlovici, care va deveni eroul partidei, justificându-și porecla primită: “Pantera neagră”. Oprean a marcat un gol senzațional, iar *Ripensia* s-a impus cu scorul 1-0⁸².

Consider că anul 1938 a debutat “cu dreptul” pentru *Ripensia*. După două victorii destul de “strânse”, înregistrate în meciurile cu *AMEFA Arad* (1-0) și *Juventus București* (2-0), pentru partida cu *Venus*, disputată în Capitală, pe un timp nefavorabil, în ziua de 13 martie 1938, antrenorul lui „Ripi” a renunțat la serviciile unor tehnicieni remarcabili (Beke, Ciolac și Schwartz), pe care urma să-i utilizeze în meciurile internaționale, promovând un stil ofensiv de joc, similar celui practicat de venusiști. Soluția aleasă de Pojar a avut efect, *Ripensia* impunându-se cu scorul de 1-0, autorul golului (Oprean) și portarul său, Pavlovici, fiind lăudați “la scenă deschisă”; ultimul va fi, de altfel, supranumit, datorită eforturilor sale remarcabile de a apăra buturile lui „Ripi”, *Pantera neagră*.

Conform lui Ususan, tot returul a fost de excepție pentru galben-roșii, care au pierdut un singur meci, 1–4 cu *Gloria*, la Arad. În rest, s-au consemnat numai victorii: 7–1 cu *Universitatea Cluj* (Marksteiner – 4 goluri, iar Bindea – 3 goluri),

⁷⁹ *Ibidem*.

⁸⁰ *Ibidem*.

⁸¹ Cristofor Cristi Alexiu, *op. cit.*, 79.

⁸² Sandu Ususan, *Ripensia...* (V), în *Fotbal vest...*, 8.

3–1 cu *Dragoș Vodă Cernăuți* (marcatori Bindea, Lazăr și Marksteiner), 3-0 cu *Sportul Studențesc*, 2-0 cu *Crișana Oradea*, 3–1 cu *Vulturii Lugoj* și tot 3–1 cu *A.C.F.R. Brașov*. De asemenea, la 3 aprilie 1938, *Venus* a suferit încă un eșec, 0–1 la *Cluj*, cu *Universitatea*. Ierarhia seriei a II-a arăta astfel, la final: *Ripensia* – pe primul loc (30 p., golaveraj 63–25), *Venus* – pe al doilea loc (29 p., golaveraj 64–16) și *Gloria Arad* – pe al treilea loc (24 p., golaveraj 41–24). Seria I a fost câștigată de *Rapid București*, cu 26 de puncte, la fel ca și *AMEFA*, dar cu un golaveraj superior, 41–16, față de 48–25 al arădenilor. *Chinezul-ILSA* a terminat pe locul 4, cu 20 de puncte, având, însă, cele mai multe goluri marcate (57), timișorenii izbutind câteva rezultate remarcabile: 7-0 cu *Jiul Petroșani*, 7–3 cu *CAO*, 6–2 și 7-0 cu *Dacia Brăila*, 6-0 cu *Olimpia CFR Satu Mare* și 6–1 cu *Unirea Tricolor București*. De altfel, Thierjung, atacantul alb-violeților, a fost golgeterul Diviziei A, cu 22 de reușite. Ca atare, finala campionatului urma să se joace între *Ripensia* și *Rapid*, în dublă manșă, la 14 și 28 august 1938, cu primul duel în Capitală⁸³.

După părerea mea, prin schimbarea de optică, noul antrenor al *Ripensiei*, Sepi Pojar, un împătimit al fotbalului, a reușit să impună un nou stil de joc, astfel încât, în vara anului 1938, „Ripi” se găsea, din nou, în finala campionatului național, în compania echipei *Rapid București*, după un set – aproape neîntrerupt – de victorii: 7–1 cu *Universitatea Cluj*, 3–1 cu *Dragoș Vodă Cernăuți*, 3-0 cu *Sportul Studențesc*, 2-0 cu *Crișana Oradea*, 3–1 cu *Vulturii Lugoj* și 3–1 cu *A.C.F.R. Brașov*. Și *Chinezul-ILSA* a ajuns pe o poziție destul de onorabilă în campionat (pe locul 4), obținând rezultate remarcabile cu echipe destul de bine cotate: 7-0 cu *Jiul Petroșani*, 7–3 cu *CAO*, 6–2 și 7-0 cu *Dacia Brăila*, 6-0 cu *Olimpia CFR Satu Mare* și 6–1 cu *Unirea Tricolor București*.

Alexiu descrie amănunțit desfășurarea primei manșe a campionatului național, la București, în ziua de 14 august 1938: pe arena *Giulești*, în prezența a cca 4.500 de spectatori, la apelul arbitrilor Piky Kröner s-au aliniat cele două formații (*Rapid*: Petrică Rădulescu – Wetzer II, Roșculeț – Vintilă, Rășinariu, Raffinsky – Bogdan, Moldoveanu, Lengheriu, Barátky și Auer; *Ripensia*: Pavlovici – Bürger, Regdon – Gall, Kotormány, Lazăr – Bindea, Oprean, Marcu, Schwartz, Dobay); după 4 ani în care nu a strălucit, «fakirul» Kotormány, «apariție adesea uimitoare prin contrastul dintre trupul de boxer uriaș (asemănător cu al unui

personaj la modă – Primo Carnera) și salturile, declanșările feline, de balerină” a reușit să recucească publicul bucureștean, care-l adora; astfel, în minutul 2 al partidei, Kotormány l-a deschis lung pe Marcu, portarul Petrică Rădulescu, în disperare de cauză, a ieșit din poartă, însă ripensistul a liftat balonul, la fel ca la biliard, deschizând scorul (0:1); în minutul 70, Auer a fost trântit la pământ, Iuliu Barátky a executat, destul de nervos, lovitura de pedeapsă, dar portarul Pavlovici a apărut excelent; în minutul 82, Bindea a pătruns singur în careu, reușind să trimită plasat și să mărească avantajul *Ripensiei* (0:2); în minutul 85, în urma acordării unei noi lovituri de la 11 metri pentru *Rapid*, Raffinsky a șutat puternic, însă nu a reușit să înfrângă «Pantera neagră»; în minutul 86, Marcu a ratat – pentru oaspeți – al treilea penalty acordat de arbitru, meciul *Rapid – Ripensia* încheindu-se cu scorul 0:2⁸⁴.

Același Alexiu vine cu precizări suplimentare despre returul primei manșe: la 21 august 1938, la Timișoara, la meciul revanșă au asistat peste 8.000 de spectatori; prima repriză a fost dominată de echipa bucureșteană; în repriza secundă, gazdele s-au dovedit mult mai decise, utilizând, în mai mare măsură, aripile; în minutul 54, Dobay a reușit să scape de marcajul lui Vintilă, centrând de la colțul careului de 16 metri, iar Oprean a înscris “imparabil” cu capul (1:0); în minutul 59, Bindea, “servit” de către Dobay, a stabilit scorul final al partidei (2:0)⁸⁵.

Consider că prima manșă a campionatului național, desfășurată pe arena *Giulești* din Capitală, în ziua de 14 august 1938, în prezența a cca 4.500 de spectatori, “a dat peste cap” socotelile rapidiștilor, care apăreau drept favoriții jocului. În cadrul partidei amintite s-au afirmat, cu precădere, “fakirul” Kotormány, foarte iubit de bucureșteni, Marcu, Bindea și portarul Pavlovici. Scorul final al partidei (2-0) “deschidea calea” *Ripensiei* pentru câștigarea campionatului național. Returul primei manșe, care a avut loc la Timișoara, la 21 august 1938, în prezența a peste 8.000 de spectatori (adică dublul numărului de spectatori de la București), a confirmat valabilitatea noii tactici de joc a *Ripensiei*, impusă de antrenorul Pojar, Oprean și Bindea fiind marcatorii celor două goluri ale lui „Ripi”, în urma “deschiderilor” succesive ale lui Dobay.

În consecință, după cum recunoaște și Sandu Ususan, „Ripi” a câștigat al patrulea titlu de campioană, din păcate, ultimul din istoria acestui legendar

⁸³ *Ibidem*.

⁸⁴ Cristofor Cristi Alexiu, *op. cit.*, 85–86.

⁸⁵ *Ibidem*, 86.

club, dar și ultimul pentru Timișoara, cu mențiunea că, în intervalul 1922–1938, s-au obținut 10 titluri. În sezonul 1937–1938, *Ripensia* a utilizat următorul lot: Pavlovici (19 meciuri – 0 goluri), Zombory (1-0) – portari; Bürger (17-0), Agner (7-0), V. Chiroiu (14-0), Regdon (2-0) – fundași; Nagy (16-0), Kotormanyi (15–2), Gall (15-0), Deheleanu (2-0), Schaaff (1-0) – mijlocași; Bindea (18–21), Schwartz (9–3), Sepi II (10–7), Marksteiner (17–18), Lazăr (16–2), Dobay (20–8), Beke (7–1), Ciolac (6–1), Oprean (8–3) – atacanți⁸⁶.

Ususan consideră că, în mod firesc, a urmat un schimb de generații. Așadar, din echipa de „aur” au dispărut: Hocksary, retras încă din 1937; Vasi Deheleanu, care „și-a pus ghetele în cui” în 1938, la vârsta de 28 de ani, dedicându-se meseriei; Alexandru Schwartz, care s-a certat cu conducerea clubului și a părăsit *Ripensia*.

Anul 1938 a adus și despărțirea de Cornel Lazăr, președintele executiv al clubului *Ripensia*. În urma instaurării regimului autoritar monarhic (februarie 1938), de vreme ce Lazăr, precum și președintele de onoare al clubului, Sever Bocu, făceau parte din Partidul Național-Țărănesc, acestora li s-au pus în cărcă mai multe nereguli și au fost supuși la tot felul de șicane. În consecință, Cornel Lazăr s-a despărțit de „Ripi”, după un deceniu în fruntea galben-roșilor, frăiele grupării fiind preluate de Coriolan Băran.

În egală măsură, pentru sezonul 1938–1939 au apărut nume noi în lotul *Ripensiei*: Tabacu, Schütz, Molnar, Wetzer III, Bajusz, Andreescu, Jifcovici, Mioc, Haas și Simatoc. De asemenea, în 1939 a revenit, în capitala Banatului, Mihai Tănzer, de la *Ferencváros Budapestă*⁸⁷.

Așadar, la finele anului 1938, *Ripensia* a avut o „zvâcnire” de orgoliu, în amintirea „vremurilor bune” de altădată, câștigând al patrulea și ultimul titlu de campioană a României. Remarcăm apariția unor nume noi în formația lui „Ripi”, încă din sezonul 1937–1938: Regdon, Nagy, Gall, Schaaff, Marksteiner, Oprean, etc.; la acestea se adaugă „noile achiziții” din sezonul 1938–1939: Tabacu, Schütz, Molnar, Wetzer III, Bajusz, Andreescu, Jifcovici, Mioc, Haas, Simatoc și Mihai Tănzer, ultimul revenit la Timișoara, de la echipa *Ferencváros Budapestă*. Din păcate, această formulă întinerită nu a avut ocazia să-și demonstreze, pe deplin, aptitudinile, în contextul izbucnirii celui de-Al Doilea Război Mondial și al condițiilor postbelice vitrege de desfășurare a activității pentru „Ripi”. În egală

⁸⁶ Sandu Ususan, *Ripensia...* (VI), în *Fotbal vest*, Timișoara, anul 24, nr. 1107 (25 februarie–3 martie 2014), 8.

⁸⁷ *Ibidem*.

măsură, anii 1938–1939 au fost marcați de plecarea unor „veterani” ripensiști, precum Hocksary, Vasile Deheleanu și Alexandru Schwartz, din motive extrem de variate. De asemenea, factorul politic și-a spus cuvântul, din conducerea clubului timișorean fiind înlăturați doi faimoși național-țărăniști bănățeni, Cornel Lazăr și Sever Bocu, și preferându-se impunerea unui om apropiat regimului autoritar monarhic, Coriolan Băran.

Conform lui Ususan, sezonul 1938–1939 al Diviziei A s-a desfășurat, din nou, cu o singură serie, de 12 echipe, jucându-se tur-retur, fiecare cu fiecare. Au participat: *Venus*, *Rapid*, *Juventus*, *Sportul Studențesc*, toate din București; *Ripensia* și *Chinezul*, din Timișoara; *AMEF* și *Gloria*, ambele din Arad; *UD Reșița*; *Victoria Cluj*; *FC Carpați Baia Mare* și *Tricolor Ploiești*⁸⁸.

După părerea mea, *Ripensia* intra, de acum, treptat, într-un „con de umbră” din care nu va mai reuși să iese niciodată, din motive obiective (dispariția unora dintre „vedetele” sale, insuficiența sudării echipei în condițiile întineririi lotului, dese schimbări ale antrenorilor, etc.) și subiective (presiunile politice și financiare de toate felurile). La sfârșitul războiului, o echipă „burgheză”, cosmopolită nu-și mai avea loc în noul „peisaj” fotbalistic intern, așa încât revenirea *Ripensiei* în 1948, prin rezultatele remarcabile ale lotului său de juniori, era, de fapt, „cântecul de lebedă” al acestei legende a fotbalului românesc.

În total, în perioada 1930–1938 *Ripensia* a obținut 171 de victorii, 19 remize (egaluri) și 35 de înfrângeri. Echipa profesionistă timișoreană a înregistrat înfrângeri, de regulă, în fața unor team-uri cu un prestigiu aproape similar sau în plină afirmare, dar și în compania unor echipe cu un stil complet diferit de joc.

Pentru a înțelege adevărata valoare a *Ripensiei*, trebuie să aruncăm o privire și în „curtea” altor echipe de fotbal care activau în urbea de pe Bega, în perioada interbelică.

Astfel, conform *Enciclopediei educației fizice și sportului din România* (vol. III), *Chinezul*, echipa de fotbal a muncitorilor de la căile ferate din Timișoara, s-a înființat în anul 1910, activând în campionatul districtual încă dinainte de izbucnirea primei conflagrații mondiale. După Marele Război (1914–1918), *Chinezul* a devenit una dintre cele mai puternice echipe de fotbal din țară, între anii 1921–1927 realizând o performanță unică în

⁸⁸ *Ibidem*.

istoria fotbalului românesc de până atunci: cucerirea consecutivă a șase titluri de campioană a României. După această perioadă glorioasă, confruntându-se cu serioase probleme financiare și organizatorice, echipa a retrogradat în eșaloanele inferioare, până în 1933, când a revenit în Divizia A. În anul 1936, *Chinezul* a fuzionat cu *ILSA Timișoara*, cu care a mai participat la trei ediții ale primei divizii, apoi în Divizia B (1939–1941). După Al Doilea Război Mondial, *Chinezul* a mai fuzionat cu *CAMT (Clubul Athletic Muncitoresc Timișoara)*, sub denumirea *Chinezul-CAMT*, iar din 1946 *Chinezul* a dispărut de pe scena fotbalistică internă. În cadrul clubului au fost practicate și alte ramuri sportive, printre care atletismul și înotul. În anul 1943, *Chinezul CAMT* avea legitimați, la box, 41 de sportivi. De asemenea, apreciat drept “nucleul de pionierat al luptelor din România”, *Chinezul* a organizat, în decembrie 1921, primul campionat național de lupte greco-romane. “Botezată” cu numele căpitanului Pavel Chinezu (sau Cneazu), din armata regelui maghiar Matei Corvin, echipa *Chinezul* a câștigat, în 1920–1921, campionatul de fotbal al Transilvaniei, iar apoi, în formula divizionară, între anii 1922–1927, a reușit performanța, egalată doar de *Steaua* în 1998, de a cuceri, consecutiv, șase titluri de campioană a României, fapt explicabil prin valoarea excepțională a jucătorilor săi, 17 dintre aceștia făcând parte din prima reprezentativă a țării în perioada 1922–1927. Au avut o carieră sportivă de excepție jucători ai *Chinezului*, precum: A. Ritter, B. Hoksary, S. Fenyvessy, R. Steiner, Frech I, Frech II, M. Tänzer, R. Matek, Em. Vogl, I. Kilianovitz, Ad. Rech, Ad. Rössler, P. Schiller, I. Teszler, Ag. Semler, E. Lakatos, R. Wetzer, W. Zombory, P. Teleki, B. Toth ș.a. Din păcate, după anul 1932, în locul unor jucători valoroși (R. Wetzer, M. Tänzer, Ag. Semler, P. Teleki, I. Teszler), plecați la diferite cluburi profesionale din străinătate, au apărut alte nume de referință pe “firmamentul” *Chinezului*: I. Miklóssy, L. Raffinsky, I. Zelenak, I. Kuszka, Fr. Östermann, R. Demetrovici, C. Hetzer, Șt. Török, L. Grüin, A. Szilard. După o redresare financiară temporară, în intervalul 1936–1939, *Chinezul* a retrogradat din primul eșalon, pierzând contactul cu marea performanță. În anul 1941, *Chinezul* a fuzionat cu *CAT (Clubul Athletic Timișoara)*, constituit în 1902, care, la rândul său, fuzionase, în 1935, cu *RGMT*, păstrându-și numele. Din anul 1946, a rămas numai *CAMT*, *Chinezul* “evaporându-se” din nomenclatura fotbalului românesc⁸⁹. Printre

echipele învinse de *Chinezul* figurează, cronologic, următoarele, precum se subliniază în *Larousse. Enciclopedia fotbalului: Victoria Cluj* (1922 și 1923), *C.A.O. Oradea* (1924), *U.C.A.S. Petroșani* (1925), *Juventus București* (1926) și *Colțea Brașov* (1927), în ultimele finale consacându-se formula de echipă întipărită în memoria suporterilor bănațeni: Zombory-A. Steiner, Hoksary-Vigh, Vogl, R. Steiner-Tänzer, Teleki, R. Wetzer, Semler, Matek. În această formație se distingeau C. Vogl, secundul lui Angelo Niculescu la Campionatul Mondial de Fotbal din Mexic (1970), și Rudy Wetzer, una dintre cele mai complexe personalități fotbalistice din perioada interbelică⁹⁰.

După părerea mea, *Chinezul* a fost cea mai puternică echipă de amatori din Timișoara interbelică, în special din intervalul 1920–1927, însă problemele de natură financiară și organizatorică și-au pus amprenta asupra evoluției clubului după apariția primului *team* profesionist din țara noastră, *Ripensia*, care a dus gloria fotbalistică a urbei de pe Bega pe culmi nebănuite. Din păcate, destinul *Chinezului* a fost similar, până la un punct, cu cel al *Ripensiei*, ambele echipe dispărând din peisajul fotbalistic intern după Al Doilea Război Mondial.

De asemenea, *Enciclopedia educației fizice și sportului din România* (vol. III) prezintă un scurt istoric al *Clubului Sportiv “CFR” Timișoara*: în anul 1919 s-a înființat *CS “Sparta CFR”*, care, în 1926, a fuzionat cu “*Unirea*” sub denumirea “*Sparta Unirea CFR*”; autodesființată în anul 1927, această formațiune sportivă a reapărut în 1933 (după alte surse, în martie 1932), sub numele de “*CFR*”; în anul 1934, clubul amintit avea peste 1.000 de membri, distribuiți la 7 secții (fotbal, box, lupte, ping-pong, natație, scrimă și atletism); în intervalul 1937–1980, echipa de fotbal a participat la 3 ediții în Divizia C, 22 ediții în Divizia B și 11 ediții în Divizia A (1946–1956, 1970–1971); în Divizia A a obținut rezultate remarcabile: locul III (1946–1947), locul II și finalistă în Cupa României (1947–1948); în 1939–1940, echipa de juniori a clubului timișorean a devenit campioană a României; performanțe deosebite au fost obținute la lupte încă de la începutul anilor ‘30 ai secolului trecut – peste 35 de titluri de campioni naționali (Francisc Cocoș, Ovidiu Forai, Ion Popescu, Ion Crâșnic, Constantin Ofițerescu, Petre Cearnău și mulți alții), 6 participări la

vol. III, (*Legislație. Structuri organizatorice. Realizări originale teoretice și aplicative. Mass-media. Baza materială*), București (2002), 169, 311.

⁹⁰ *Larousse. Enciclopedia fotbalului*, coordonator Pierre-Louis Basse, București (2002), 377.

⁸⁹ *Enciclopedia educației fizice și sportului din România*,

Jocurile Olimpice, 5 la Campionatul Mondial și 4 la Campionatul European, medalie de bronz la Campionatul European și numeroase clasări în primele 6 locuri la competițiile oficiale. “*Sparta Unirea CFR*” a activat în următoarea formație: Zombory, Kondor, Talianu, Kele, Halmos, Hutter, Dobay, Hecht, Frech, Csany I și Csany II. După 1932, “*CFR*” a avut doar două prezențe divizionare până la Al Doilea Război Mondial: locul V, în Liga de Vest, Divizia C (1937–1938) și locul VI, în seria I a Diviziei B (1940–1941). Dintre jucătorii care au activat în această perioadă îi putem aminti pe: Ciopraga, Tașcu, Pascu, Polacek, Nișca, Ghiurișan, Onoai, Isac, Covojdean, Urechiatu, Buculei, Ilici, Ritter, Bătrân, Ștefan II, Ștefan III, Motoiu, Nicușan, Lungu, Bogdănescu, Gruiu I, Gruiu II și Savin. De asemenea, în 1939–1940, echipa a cucerit titlul național, iar în 1945–1946, “*CFR*” a ocupat locul II în campionatul Timișoarei. Merită menționat faptul că, în vara anului 1946, după un meci de baraj cu *Politehnica Timișoara*, “*CFR*” a promovat în Divizia A, antrenorul-jucător R. Kotormány având la dispoziție următoarea echipă: Ciopraga, Barna, Munteanu, Ritter, Raniță, Moniac, Cojoreanu, Reuter, Bandu, Avasilichioaie și Bădeanțu⁹¹.

După părerea mea, deși era compusă din 7 secții, unele cu rezultate remarcabile (cu precădere, cea de lupte), până în 1939, “*CFR*” *Timișoara* a fost, mai degrabă, o “pepinieră” de “cadre” pentru alte cluburi timișorene. De la această dată, mizând pe o echipă tânără și ambițioasă, “*CFR*” *Timișoara* a avut performanțe deosebite, reușind să promoveze, în anul 1946, în Divizia A, în timp ce alte două echipe-fanion ale fotbalului timișorean, *Chinezul* și *Ripensia*, se “stingeau” încet. Un merit important în ascensiunea surprinzătoare a “*CFR*”-ului revine, fără îndoială, și fostului ripensist Rudolf Kotormány.

În vol. III din *Enciclopedia educației fizice și sportului din România* este adusă în atenția cititorilor acestui gen de literatură activitatea *Fotbal Clubului “Politehnica” Timișoara*. De pildă, în anul 1920 s-a întemeiat *Asociația Sportivă “Politehnica”*, principalii săi susținători fiind prof. univ. T. Lalescu, cunoscutul savant matematician, directorul Școlii Politehnice, prof. V. Vlad, devenit președintele societății, și prof. I. Zăgănescu, vicepreședinte. Denumită pe scurt “Poli”, echipa de fotbal a activat, inițial, în campionatul districtual, categoria a II-a, până în vara anului 1924, când a promovat în

prima categorie, după un baraj câștigat cu echipa *Kadima* din aceeași localitate. În campionatul orașului Timișoara, ediția 1925–1926, “Poli” a utilizat o formație alcătuită din: Pitea, Chiroiu, Ignuța, Roșca, Doboșan, Sfera, Agapie, Franțiu I, Franțiu II, Sepi II și Ursulescu. Până în anul 1936, au mai evoluat la “Poli” următorii: Negru, Grădin, Tase Protopopescu, Pop, Sepi I, V. Deheleanu (1926–1927); Balaș, Sepi III, Chiroiu II, Ciocină, Apăteanu, Giurgiuțiu (1928–1929). Din 1936, însă, “Poli” devine echipă divizionară, la început în eșalonul al III-lea (1936–1938), iar apoi în eșalonul al II-lea (1940–1941, 1946–1948). După a doua conflagrație mondială, în intervalul 1946–1953, cu un lot de 15 jucători (I. Vasile, I. Popescu, R. Marcu, S. Andreescu, A. Rădulescu, V. Dee, Gh. Meghie, O. Franciscovici, Gh. Păcuraru, I. Munteanu, R. Mazăre, P. Iovan, I. Morja, D. Mioc, Oc. Brânzei), “Poli” a reușit să promoveze în prima divizie. Pe parcurs, în viața clubului s-au implicat numeroase personalități, ca: prof. univ. Tr. Lalescu, prof. dr. ing. Silaș, prof. ing. E. Pop, prof. dr. ing. Fr. Kovacs, prof. N. Godeanu, E. Seracin, V. Pain, prof. Gh. Ivan, I. Ghidel, R. Petrescu, Gh. Codreanu, Oct. Gligor, Ad. Manea, V. Boiș și Șt. Anghel. Pe banca tehnică a studenților timișoreni s-au perindat mulți antrenori valoroși, precum: N. Kovacs I, E. Mladin, V. Deheleanu, R. Burger, D. Schileriu, C. Vălcov, S. Bindea, N. Reuter, C. Braun-Bogdan, C. Voroncovschi, I.V. Ionescu, Gh. Codreanu, P. Rădulescu, C. Rădulescu, A. Niculescu, T. Dobândă, Em. Dembrovski, T. Itineanțu, I. Dumitru, V. Vișan, I. Buzoianu, V. Gaboraș, Gh. Chimiciu și A. Șunda. Din anul 1921, culorile echipei menționate au fost alb-negru, adoptate de toate echipele studentești, iar din 1941, când s-a desființat secția de fotbal *Chinezul*, “Poli” a adoptat culorile alb-violet⁹².

Consider că intrarea echipei “*Politehnica*” *Timișoara* în sistemul divizionar, în anul 1936, se datorează “primenirii” constante a lotului reprezentativ, dar și aportului material și moral al unor personalități din localitate, multe dintre acestea implicate în viața universitară timișoreană. “Poli” devenea, după 1948, succesoarea oficială a *Chinezului* și *Ripensiei*, promovând în Divizia A.

Conform lui Mihai Ionescu, în anul 1923 *Clubul Sportiv “Banatul” Timișoara* a înființat o secție de fotbal. În primii ani ai existenței sale, a fost utilizată o formație alcătuită din:

⁹² *Ibidem*, 335–336; pentru alte rezultate notabile obținute de „Poli” vezi și Gheorghe Popa, *Gloria zilelor de ieri. O istorie romanțată a fotbalului de la Poli Timișoara în cei 85 de ani de existență*, Timișoara (2006).

⁹¹ *Enciclopedia educației fizice și sportului din România...*, vol. III, 169, 310.

Coste-Boroancă, Giuran-Ciolac, Ghilezan, Andrei-Tabacu, Hălmăgean, Albu, Drăghici, Fibișan. În anul 1927, „*Banatul*” a preluat și jucătorii echipei *Sparta Unirea C.F.R.*, autodesființată între timp; printre aceștia figurau: Babin, Talianu, Madarasz, Mayer, Halmoș, Studenic, Kis, Alețianu și Dobay. În anul competițional 1928–1929, „*Banatul*” a reușit să câștige campionatul regiunii Timișoara și să se califice în turneul final al campionatului național, unde a ajuns până în semifinale, eliminând echipele *Generala Craiova* și *Gloria C.F.R. Arad*. Însă, în semifinale, în formația Lăpușneanu-Talianu, Czako-Halmoș, Stanciu, Mayer-Kis, N. Covaci, Ciolac, Sepi II, Dobay, „*Banatul*” a fost eliminat, la rândul său, de echipa *România Cluj*. De asemenea, până în 1936–1937, „*Banatul*” a activat în campionatul districtual Timișoara, fără a obține performanțe deosebite. În cele două ediții cât a funcționat întrecerea în Divizia C, „*Banatul*” a ocupat următoarele locuri: VII în Liga de Vest (1936–1937); III în seria 1 a Ligii de Vest (1937–1938). După încheierea celei de-a doua conflagrații mondiale, „*Banatul*” nu a reușit să depășească nivelul campionatului regional, deși reunea jucători de mare valoare, precum: Lăpușneanu, Czako, N. Covaci, Ciolac, Sepi II și Dobay. Cu toate acestea, în campionatul Diviziei C (1946–1947) va figura, pe locul V al seriei a V-a, și o echipă cu numele de *Prima Banat*, trezind nostalgii de scurtă durată⁹³.

După părerea mea, având o echipă formată din viitoare „stele” ale fotbalului românesc și european (Ciolac, Babin, Dobay), dar care au migrat, ulterior, spre alte formații, „*Banatul*” Timișoara nu a reușit să prezinte o echipă sudată în diversele partide disputate, iar rezultatele obținute au dezamăgit, în general, suporterii săi, în pofida numelui generic al unei regiuni bogate din punct de vedere economic și „amorzată” de sportul cu balonul rotund.

Același Mihai Ionescu subliniază faptul că, în anul 1911, s-a înființat *Reuniunea de gimnastică a muncitorilor din Timișoara (R.G.M.T.)*, tot acum debutând oficial în campionatul districtual. Primul președinte al asociației amintite a fost Sigismund Löbl. Înainte de izbucnirea Primului Război Mondial, *R.G.M.T.* alinia următorul „11”: Holzer-Reuter I, Drexler, Reuter II, Toth, Horvath-Heich, R. Wetzer, Stepumer, Serly, Blum. După încheierea primei conflagrații mondiale, echipa a activat în campionatul districtual

Timișoara, categoria I, situându-se, cu precădere, în partea superioară a clasamentului. În intervalul 1925–1929, *R.G.M.T.* dispunea de un lot de jucători alcătuit din: Pülök, Grell, Zarda II, Koch, Steinbach, Radici, Wessely, Ranschau, Katai, Szlovik, Busza, Karlach, Sindelar, Szedlanik, Löwenfeld, Covaci, Antalescu, Palmer II, Loch, Stepan, Szabo, Szücs. După înființarea Diviziei A, în anul 1932–1933, *R.G.M.T.* a devenit una dintre cele două reprezentative ale Timișoarei (alături de *Ripensia*) la acest nivel competițional. Din păcate, jucând în seria a 2-a a Diviziei A, *R.G.M.T.* a ocupat penultimul loc (VI) și a fost obligată să susțină, pentru a nu retrograda, un meci de baraj cu *România Cluj* și *Juventus București*. Înfrântă în partidele disputate cu cele două echipe menționate mai sus, *R.G.M.T.* a revenit, în vara anului 1933, în campionatul districtual. Merită amintită echipa de bază a *R.G.M.T.-ului* în Divizia A: Fuch-Molnar, Hajdu-Gerber, Stepan, Mathe-Iovicin, Reuter, Löwenfeld, Stocksläger, Busza. În anul 1934, *R.G.M.T.* a apărut în prima ediție a campionatului divizionar B și a ocupat, la sfârșitul ediției 1934–1935, locul III în seria a 2-a, iar în anul 1935–1936, locul IV, cu următorul „11”: Gervin-Gerber, Hajdu-Pokorny, Weidle, Moravetz-Seceni, Toth, Stepan, Janosi, Reuter. Datorită acestui trend descendent, în august 1936, *R.G.M.T.* s-a unificat cu *C.A.T.*, devenind *Clubul Athletic Muncitoresc din Timișoara (C.A.M.T.)*, și a dispărut ca nume de pe scena fotbalului timișorean⁹⁴.

Așadar, deși avea la dispoziție câțiva jucători foarte buni, *R.G.M.T.* nu a fost capabilă să reziste, decât pentru scurt timp, în Divizia A, iar după retrogradarea în Divizia B, în disperare de cauză, a fost nevoită să fuzioneze cu *C.A.T.*

Concluzii. Pe tot parcursul evoluției sale, cvintul ripensist Bindea-Beke-Ciolac-Raffinsky-Dobay și-a făcut, pe deplin, datoria față de club și față de suporterii.

De asemenea, înființarea „Gărzii Ripensia”, în vara anului 1934, însemna așezarea clubului timișorean pe baze sociale și întărirea coeziunii dintre jucători și suporterii.

Câștigând al patrulea și ultimul titlu de campionă a României, în anul 1938, *Ripensia* s-a despărțit de Cornel Lazăr, președintele executiv al

⁹³ Mihai Ionescu, *Fotbal de la A la Z. Fotbalul mondial de-a lungul anilor*, București (1988), 573–574.

⁹⁴ *Ibidem*, 576–577. Pentru comparații cu alte echipe din România interbelică, dar și postbelică, vezi: Nicolae Postolache, *Istoria sportului românesc în date*, Iași (1979); Lucian Triță, Mircea Canțar, *Campiona unei mari iubiri*, Craiova (1991).

clubului, și a început să-și “primenească” echipa, destul de îmbătrânită, dar cu un potențial încă destul de mare, însă diferiți factori au determinat intrarea team-ului profesionist timișorean într-un “con de umbră”.

Desigur, întreruperea competițiilor sportive interne în anii celui de-Al Doilea Război Mondial, “dezertările” unor jucători celebri din rândurile sale, precum și presiunile organismelor de conducere ale destinului fotbalului românesc au adus mari prejudicii *Ripensiei*.

După terminarea celei de-a doua conflagrații mondiale se spera într-o revenire a “legendarilor” „Ripi”, însă *O.S.P.*-ul a intervenit decisiv, iar echipa de juniori a *Ripensiei*, antrenată de câteva

nume mari ale “echipei de seniori”, nu a fost lăsată să preia “flacăra” acesteia și să o ducă mai departe.

Construite tot pe baze multietnice, plurilingvistice și multiconfesionale, alte echipe care activau în Timișoara interbelică (*Chinezul*, “*CFR*”, “*Politehnica*”, “*Banatul*”, *R.G.M.T.*) nu au reușit să egaleze faima *Ripensiei* decât după dispariția acesteia de pe firmamentul fotbalului timișorean, bănățean, românesc sau european (în cazul lui “*Poli*”), iar în alte situații au fost doar adversari vremelnici ai acesteia în diverse competiții.

În concluzie, în cele două decenii de existență, *Ripensia* a readus orașul de pe Bega în atenția publicului românesc și străin, reușind să-și îndeplinească scopul pentru care fusese înființată.